

LDS PIRMININKĖS EDITOS UTARIENĖS 2012 – 2020 M. VEIKLOS ATASKAITA

**Lietuvos dailininkų sąjunga šiandien. Kokią organizaciją
palieku, jai vadovavusi 8-erius metus?**

2012-2020 m. laikotarpiu Lietuvos dailininkų sąjunga inicijavo ir vystė įvairaus pobūdžio ir masto nacionalinių, regioninių, tarptautinių, tarpinstitucinių, istorinę atmintį puoselėjančių, socialinių, edukacinių, labdarinių, tarpdisciplininių, šiuolaikinių projektų, surengė gausybę lokalių bei užsienio autorių grupinių parodų, skirtingais pavidalais pristatė Lietuvos meną ne tik mūsų šalyje, bet ir svetur.

Dalis projektų buvo vykdoma bendradarbiaujant su Lietuvos kultūrinėmis įstaigomis, Vyriausybinių institucijomis, nevyriausybėmis, menininkų organizacijomis, dalis – su partneriais iš užsienio, kitų šalių meno kūrėjų asociacijomis, kultūros centrais, vietos bendruomenėmis. Dalis LDS svarbių projektų buvo dalinai finansuojami LR Kultūros ministerijos, Kultūros tarybos ar kitų specialiųjų programų lėšomis. Tai lėmė atsakingas LDS požiūris ne tik į projektų turinio formavimą, veiklų prioritetizavimą, bet ir profesionalų projektų paraiškų, ataskaitų rengimą bei aukštų rezultatų užtikrinimą. Projektų vystymas ir administravimas dėl savo kompleksiskumo reikalavo nuolatinės priežiūros, koordinavimo, atsakomybės ir savianalizės siekiant atviro, visiems prieinamo ir kultūrinę vertę kuriančio veiklų turinio.

Daugialypes LDS kultūrinės iniciatyvas neretai papildydavo kitų organizacijų iniciatyvos, prie kurių LDS prisijungdavo partnerių ar bendrarengejų teisėmis, tačiau visada išlaikydama lygiavertį įsitraukimą ir geranorišką dialogą.

LDS vadovybė ir administracija pagal kompetencijas periodiškai buvo kviečiama dalyvauti įvairiuose kultūros lauką aprėpiančiuose susitikimuose, atstovauti dailės sritį įvairiose komisijose tiek renkant geriausius įvairių sričių ir žanrų kūrinius, laureatus konkursuose, sudarant reprezentatyvias kolekcijas kilnojamoms parodoms, tiek sprendžiant visam kultūros sektoriui svarbius kultūros politiką formuojančius klausimus.

Vykdydama LDS kaip vizualaus meno kūrėjus vienijančios organizacijos funkcijas ir siekdama visiems bendrų tikslų puoselėti narių kūrybą ir plėtoti lietuviško meno kontekstą, įtraukdama LDS narius dailininkus, LDS betarpiškai įsiliedavo į kolegialių institucijų programas, savo kūrybinio ir organizacinio indėliu puoselėdama lietuvišką tapatumą, unikalumą, kultūrinį sąmoningumą.

Per šiuos metus LDS partneriais įvairiuose renginiuose, parodose, projektuose buvo ne tik kultūrinės įstaigos Vilniuje, bet ir įvairūs daugiaviečiai centrai regionuose, skirtingos Lietuvos savivaldybės, muziejai, galerijos, verslo bendrovės, įvairūs fondai, aukštosios mokyklos, edukaciniai centrai ir ugdymo įstaigos, sveikatos sektoriaus įstaigos, labdaringos organizacijos, LR ambasados ir konsulatų užsienyje, Kultūros atašė biurai, bibliotekos, kūrybinių industrijų įstaigos ir kt. Nuolat puoselėjama šilta ir diskretiška komunikacija leido LDS užtvirtinti ilgalaikius ryšius su visomis bendrus projektus, parodas ir renginius vykdančiomis institucijomis, taip aktualizuojant kultūros laukui palankaus mikroklimato kūrimo būtinybę bei tęstinumą.

LDS narių įstojimo statistika: 2012 m. – 27, 2013 m. – 51, 2014 m. – 33, 2015 m. – 34, 2016 m. – 50, 2017 m. – 33, 2018 m. – 28, 2019 m. – 41, 2020 m. – 44.

Nuo 2012 m. iki 2020 metų liepos 15 d. LDS galerijose ir svetur surengta 1727 parodos/projektai, iš jų – 322 tarptautiniai. Į šį skaičių neįskaičiuota dailininkų kūrybiniai vakarai, knygų pristatymų ir pan.

Vilniaus miesto LDS galerijos per 2012-2019 metus surengė 958 parodas, iš jų:

Personalinės parodos – 454

Grupinės parodos – 444

Tame tarpe:

Respublikinės parodos – 287

Tarptautinės parodos – 166

Projektai vykdyti kitose erdvėse – 161

Tame tarpe edukaciniai projektai – 72

Tame tarpe teminės – kuratorinės parodos – 260

Kitų miestų LDS galerijos per 2012-2019 metus surengė 769 parodas, iš jų:

Personalinės parodos – 384

Grupinės parodos – 336

Tame tarpe:

Respublikinės parodos – 249

Tarptautinės parodos – 156

Projektai vykdyti kitose erdvėse – 213

Tame tarpe edukaciniai projektai – 21

Tame tarpe teminės – kuratorinės parodos – 177

Besidžiaugdami surengtomis parodomis ir įvykdytais projektais, negalime užmiršti ir gerbiamų, Anapilin išėjusių mūsų narių. Laikotarpyje 2012-2020 m. mirė 176 Lietuvos dailininkų sąjungos nariai. Nuoširdžiausia padėka ir pagarba į didžiąją kelionę išėjusiems kolegoms: jų asmenybės bei sukurti kūriniai prisideda prie plataus, solidaus ir prasmingo mūsų visų palikimo bei nuoširdaus darbo Lietuvos kultūrai. Būdamą LDS pirmininke asmeniškai palydėjau virš 80 kolegų, tardama atsiveikinimo žodį mūsų visų vardu.

Perfrazuosiu vieną iš dažnai sakomų sentencijų: tik pagerbdami išėjusių kolegų palikimą, jų paliktą tvirtą pagrindą mūsų tolesnei kūrybai bei deramai vertindami dabartinių kūrėjų darbus, galime eiti pirmyn ir kurti įvairiaspalvę ir tvarią dabarties ir ateities kultūrinę mozaiką. Nuoširdžiai dėkoju kiekvienam už Jūsų indėlį į Lietuvos kultūrą!

Labai svarbu, kad sąjungą kasmet papildyto nariai, matantys prasmę būti organizacijos dalimi.

Tai visada nuteikia optimistiškai. Nuo 2012 m. iki 2020 m. į Lietuvos dailininkų sąjungos gretas įsiliejo net 341 narys. Visiems jiems įteikiami LDS nario bilietai ir pasirūpinama, kad būtų suteiktas Meno kūrėjo statusas (parengiami reikiami dokumentai). Stojant į LDS stojantieji dalyvauja konkurse ir įstoja ne visi pateikusiai prašymus.

REIKŠMINGIAUSI APDOVANOJIMAI (VALSTYBINĖS PREMIJOS, LDS AUKSINIAI ŽENKLIUKAI IR LMKA PREMIJA)

Gerbiami kolegos, esate laimėję gausybę labai svarių apdovanojimų Lietuvoje ir užsienyje, jų visų įvardinti šioje ataskaitoje neturiu galimybės, tad išvardinsiu tik keleto apdovanojimų laureatus.

2012-2019 laikotarpiu Nacionaline kultūros ir meno premija apdovanoti:

scenografas Vitalijus Mazūras, skulptorius Vladas Vildžiūnas, grafikas Kęstutis Grigaliūnas, grafikė Grasilė Birutė Žilytė, Vladas Urbanavičius, tapytoja Rūta Katiliūtė, vizualaus meno kūrėjai Svajonė ir Paulius Stanikai, vizualaus meno kūrėjas Artūras Raila.

2012-2019 laikotarpiu Vyriausybės kultūros ir meno premija apdovanoti:

vitražo dailininkas Kazys Morkūnas, metalo dailininkė Birutė Stulgaitė, Algirdas Griškevičius, Arvydas Šaltenis, dailėtyrininkė Giedrė Jankevičiūtė, grafikas Juozas Galkus, kino dailininkas Algirdas Ničius, dailėtyrininkė Marija Nijolė Tumėnienė, dailėtyrininkė Laima Surgailienė, grafikė Birutė Stančikaitė, metalo meno dailininkas Eimantas Ludavičius, grafikė Danutė Gražienė, dailėtyrininkas Virginijus Kinčinitis, tapytoja Nomeda Saukienė, teatrologė Audronė Girdzijauskaitė, tekstilininkė Lina Jonikė, dailėtyrininkė Laimutė Kreivyte, dailininkas, knygų vaikams autorius Kęstutis Kasparavičius, tapytoja Sigita Maslauskaitė-Mažylienė, tekstilininkė Zinaida Vogėlienė, dailėtyrininkė Rasutė Žukienė, grafikas, kaligrafas Albertas Gurskas, dailininkė tekstilininkė Severija Inčirauskaitė-Kriaunevičienė, tapytoja Audronė Petrašiūnaitė, menininkė Laisvydė Šalčiūtė.

LDS siūlymu, po konkursinės atrankos, Lietuvos meno kūrėjų asociacijos premija įteikta:

2015 – tapytojui Aloyzui Stasiulevičiui „Už gilų filosofinį požiūrį, meninį bei techninį virtuoziskumą tapybos drobėse "Vilniaus ciklas", "Vilniaus baroko skulptūrų ciklas" "Pagal Motiejaus Valančiaus temas", "Žvaigždynų ciklas", už aktyvų Lietuvos kultūros puoselėjimą ir reprezentavimą tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu“.

2019 – tapytojui Vilmantui Marcinkevičiui ir menotyrininkei Julijai Dailidėnaitei už kūrybiškumą inicijuojant ir organizuojant projektą „Jaunojo tapytojo prizas“ (JTP). JTP organizatoriai, sukaupę visų dešimties metų JTP projektų laimėtojų kūrinius, 2018 metų rudenį padovanojo jų kolekciją **Lietuvos dailės muziejui**.

Lietuvos dailininkų sąjungos reprezentacinis meno albumas MEMORABILIA įvertintas vienu prestižiškiausių apdovanojimų dizaino pasaulyje!

2019 m. lapkričio 1 d. „Red Dot Gala“ šventėje Konzerthaus Berlyne leidinio MEMORABILIA rengėjams skirtas „Red Dot: Best of the best“ kategorijoje „Brands & Communication Design 2019“ už išskirtinę projekto kokybę ir kūrybingumą (atrinktas iš 8 697 darbų).

Apdovanojimų naktį veikė paroda „Dizainas scenoje“, kurioje buvo eksponuojamas ir reprezentacinis meno albumas MEMORABILIA, tad jį išvydo apytiksliai 1 400 svečių. Toliau paroda keliauja į dizaino muziejus Esene, Singapūre ir Siamene ir tokius tarptautinius didmiesčius kaip Dubajus, Tokijas, Sidnėjus, Seulas, Maskva, Pekinas, Viena ar Bazelis. Taip pat daugiau nei pusę metų Berlyne Komunikacijos muziejuje veikia mažesnės apimties paroda, kurioje žiūrovai taip pat gali pamatyti LDS albumą. Be to, MEMORABILIA įtraukta į tarptautinį leidinį „Metų knygų ženklų ir komunikacijos dizainas 2019/2020“, kuris parduodamas visame pasaulyje. Asociacija „LATGA“ meno albumo „Memorabilia“ pasaulinio parodų turo dalyvio mokesčiui apmokėti skyrė 3.122.56 EUR.

Knygos pristatymai surengti Kauno menininkų namuose ir Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje. Kūrybinė komanda: dizaino autorė Agnė Dautartaitė-Krutulė, dailėtyrininkės: Rita Mikučionytė, Nijolė Nevčesauskienė ir Evelina Januškaitė-Krupavičė, projekto vadovė Edita Utarienė.

LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGOS AUKSINIŲ ŽENKLIUKŲ LAUREATAI

2001 m. Lietuvos dailininkų sąjunga įsteigė tris lygiavertes premijas už metų kūrybos pasiekimus. Kasmet LDS Tarybos nutarimu šios premijos kartu su numeruotais auksiniais ženkliais skiriamos trims kūrėjams. Nuo 2001 m. šį garbingą apdovanojimą pelnė 68 (įskaitant šiemet išrinktus) LDS nariai, o vienas ženklukas (Nr. 016) Lietuvos dailininkų sąjungos 70 – mečio proga buvo paliktas saugoti Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui. 2015 m., švenčiant LDS 80 sukaktį, Auksiniai ženklukai buvo įteikti net 8 LDS nariams. Šiemet, sąjungai švenčiant 85 – metų sukaktį, Auksiniai ženklukai bus įteikti 5 LDS nariams. **Nuo 2012 iki 2020 metų Auksiniais ženkliais apdovanoti 31 dailininkas arba dailėtyrininkas:**

Keramikas Audrius Janušonis, Nr.38, 2012 m.), tapytojas Bronius Gražys, Nr.39, 2012 m.), dailėtyrininkė Ramutė Rachlevičiūtė, Nr.40, 2012 m.), grafikas Augustinas Virgilijus Burba, Nr.41, 2013 m.), tapytoja Laima Drazdauskaitė, Nr.42, 2013 m.), stiklo menininkas Remigijus Kriukas, Nr.43, 2013 m.), grafikas Mikalojus Povilas Vilutis, Nr.44, 2014 m.), dailėtyrininkė Danutė Zovienė, Nr.45, 2014m.), dizaino dailininkas Vytautas Kibildis, Nr.46, 2014 m.), metalo meno kūrėjas Romualdas Inčirauskas, Nr.47, 2014 m.), skulptorius Robertas Antinis, Nr.48, 2014 m.), tekstilininkė Severija Inčirauskaitė Kriaunevičienė, Nr.49, 2014 m.), tapytojas Rimas Zigmantas Bičiūnas, Nr.50, 2014 m.), keramikė Ona Naruševičienė, Nr.51, 2014 m.), tekstilininkė Eglė Ganda Bogdaniienė, Nr. 52, 2015 m.), keramikas Algimantas Patamsis Nr. 53, 2015 m.), grafikė Nijolė Šaltenytė, Nr. 54, 2015 m.), tapytojas Audrius Gražys, Nr. 55, 2016 m.), vitražistė Eglė Valiūtė, Nr. 56, 2016 m.), grafikas Jonas Varnas, Nr. 57, 2016), vitražo dailininkas Konstantinas Eugenijus Šatūnas, Nr. 58, 2017), tapytojas Virginijus Viningas, Nr. 59, 2017), skulptorius Juozas Lebednykas, Nr. 60, 2017), tekstilininkė Almyra Weigel (Bartkevičiūtė), 2018, Nr. 61); grafikė Irma Balakauskaitė, 2018, Nr. 62); tapytojas Romualdas Balinskas, 2018, Nr. 63).

LDS Taryba posėdyje, vykusiam 2020 liepos 20 d. išrinko 2019 metų LDS Auksinių ženklų laureatus! Lietuvos dailininkų sąjungos aukščiausiu apdovanojimu už įvairius reikšmingus pasiekimus per pastaruosius trejus metus, bus apdovanoti šie LDS nariai: medalininkas Petras Gintalas, vitražo dailininkė Rasa Grybaitė, grafikė Eglė Vertelkaitė, keramikė Rūta Šipalytė ir skulptorius Rimantas Milkintas.

ISKIRTINĖS PARODOS/PROJEKTAI 2012-2020

Norime pasidžiaugti, kad 2020 m. Lietuvos dailininkų sąjunga kartu su užsienio partneriais pirmą kartą sąjungos istorijoje gavo finansavimą ES programos „KŪRYBIŠKA EUROPA“ projektui!

Lietuvos dailininkų sąjunga, pakviesta projekto lyderio Torunės šiuolaikinio meno centro (Lenkija) dar praėjusį rudenį sėkmingai parengė tarptautinio mobilumo projektą „Common Ground / ComG“ programai „Creative Europe“ („Kūrybiška Europa“). Dar vienas projekto partneris Reikjaviko organizacija „Pojūčių akademija“ (Islandija). „KŪRYBIŠKA EUROPA“ projektas, kartu su dar 92-ies projektais iš visos Europos buvo atrinktas iš 380-ies gautų paraiškų. Projekto įgyvendinimui visoms trimis šalims viso skirta 197 951 EUR. Projekto vadovė - Edita Utarienė, koordinatorė - Evelina Januškaitė-Krupavičė.

Rezidencijos, seminarai, parodos ir menininkų susitikimai startuos 2021 m., o Lietuvą pasieks 2021 m. balandį (kvietimai, pirmieji susitikimai ir pan.). 2021 m. vasarą į veiklas aktyviai įsitrauks ne tik menininkai, bet ir vietos bendruomenės, tautinės mažumos ir kt. Tarptautinės menininkų rezidencijos numatytos 2021 m. gegužę Lenkijoje, 2021 m. rugsėjį Lietuvoje (LDS VšĮ „Dailininkų namai“ Palangoje) bei 2022 m. Islandijoje.

Visos projekto veiklos numatytos iki 2023 m. pavasario.

2015–ais metais Lietuvos dailininkų sąjunga šventė garbingą 80-ies metų sukaktį. Siekdami kuo plačiau ir solidžiau pristatyti Lietuvos dailininkų sąjungos kūrybinę ir visuomeninę veiklą, paruošėme kompleksinę 80-mečio programą: parodas, retrospektyvinius pristatymus, diskusijas, kūrybos aptarimus, istorinės apžvalgos parodą ir tarptautinę konferenciją.

2015 m. PROJEKTAS LDS: LXXX

Pagrindinis projekto rezultatas – sėkmingai Lietuvos mokslų akademijoje surengta tarptautinė konferencija „Institucijų vaidmuo kultūros procesuose“. **Pirmą kartą Lietuvos istorijoje Lietuvos konferencijoje** pranešimus skaitė Vizualiųjų menų vadovai iš 8 Europos valstybių.

1. Slovakijos dailininkų sąjungos pirmininkas bei tuometinis Tarptautinės meno asociacijos prezidentas Pavol Král' (Slovakija);
2. Norvegijos vizualiųjų menų asociacijos pirmininkė Hilde Tørdal (Norvegija);
3. Anglijos karalystės vizualiųjų menų asociacijos pirmininkė Caroline Jane Wright (D.Britanija);
4. Estijos dailininkų sąjungos pirmininkas Vano Allsalu (Estija);
5. Škotijos dailininkų sąjungos valdybos narys Chris Victor Biddlecombe (Škotija);
6. Islandijos menininkų federacijos atstovė Guðrún Gísladóttir (Islandija);
7. Švedijos dailės, industrinio dizaino ir amatų asociacijos pirmininkas Johan Wingestad (Švedija);
8. Specialiai šiai konferencijai paruošė pranešimą ir nuotoliniu būdu skaitė Vokietijos menų asociacijos pirmininkas ir naujai išrinktas dabartinis Tarptautinės meno asociacijos prezidentas Werner Schaub (Vokietija).

Taip pat pranešimus skaitė pranešėjai iš Lietuvos:

1. LDS narė, dailėtyrininkė, humanitarinių mokslų dr. profesorė Giedrė Jankevičiūtė;
2. LDS dailėtyros sekcijos pirmininkė Nijolė Nevčesauskienė;
3. LDS narys, tapytojas Algimantas Kliuga;
4. LDS narys dailininkas Arvydas Šaltenis.

Ši konferencija - svarbus teorinis pamatas siekiant menininkų statuso gerinimo Lietuvoje. Pagrindinis konferencijos tikslas – pasidalinti gerą kitų Europos šalių patirtimi, susijusia su meno kūrėjų organizacijų veikla ir dailininkų statusu tose šalyse. **LDS pirmininkė Edita Utarienė jau kurį laiką kvestionuoja dailininko padėtį socialiniame fone, siekia aktualizuoti visiems meno kūrėjams svarbius klausimus – tokius kaip apmokėjimas už parodas.** Dalyvius ir menininkus sveikino LR Seimo nariai, LR Prezidentūros atstovė. Bendradarbiaujant su Literatūros ir meno archyvu konferencijoje eksponuota ***mobili archyvinė paroda „Lietuvos dailininkų sąjunga 1935-1940“***, pristačiusi dokumentinę istorinę medžiagą apie Lietuvos dailininkų sąjungos padėtį tarpukariu

Taip pat puikiai pavyko jungtinė visų Lietuvos dailininkų sąjungos galerijų paroda „Retrospektras“, kuri atidaryta didžiausioje LDS galerijoje „Arka“ Vilniuje. Parodos atidaryme tarp kitų garbių svečių, dalyvavo Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius. Pagrindinis parodos tikslas – pristatyti svarbiausias LDS galerijų strategijas ir principus. Tai labai kompleksiška retrospektyvinė paroda. Bendradarbiaujant su LDS galerijomis, menotyrininkais, kuratoriais buvo sudaryta parodos rengimo grupė, kuri, atsižvelgdama į galerijų siūlymus, atrinko 14 reprezentatyvių ir gerai žinomų Lietuvos menininkų, kurių darbų ekspozicijas rengė 7 galerijos (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Panevėžys).

XVII tarptautinė Vilniaus tapybos trienalė „(Ne)determinuota“ (2020)

Tarptautinė Vilniaus tapybos trienalė yra vienas svarbiausių renginių Lietuvos tapytojų gyvenime, tapęs nuosekliai tęsiama tradicija nuo 1969 metų.

2020 m. trienalė aktualizuoja laisvės sąlygas visuotinio nestabilumo kontekste, apmąsto jas kaip kasdienybėje tarpstantį lūkestį, tarsi būsimos tikrovės pažadą. Šios trienalės metanaratyvas kaip kontrolės mechanizmas ir izoliacija kaip laisvės sąlyga kontekstualiai, planuojama, bus skleidžiama Taikomosios dailės muziejaus (vad. Arsenalo, t. y. ginklų sandėlio), greta esančios buvusios Areštinės, Kareivinių ir/ar Gynybinės Bastijos erdvėse.

Trienalės parodos vyks 2020 m. gruodį – 2021 m. sausį. Trienalės programą sudarys konkurso būdu atrinktos kolekcijos, kviestinių menininkų grupinė paroda bei įvairūs meniniai vyksmai. Trienalę organizuoja Lietuvos dailininkų sąjunga, bendradarbiaudama su Lietuvos nacionaliniu dailės muziejumi bei kitais partneriais. Šiuo metu paskelbtas kvietimas menininkams rengtis trienalei ir iki rugsėjo 30 d. siųsti paraiškas projekto vadovei Evelinai Januškaitei-Krupavičiai.

XVI-oji Tarptautinė Vilniaus tapybos trienalė „Nomadiški vaizdai“ (2016)

Trienalės parodos vyko Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje; Kauno paveikslų galerijoje, o trienalėje svečio teisėmis dalyvavo galerija „Cechas Vilnius“. Trienalės meno vadovas – Linas Liandzbergis.

XVI-osios Tarptautinės Vilniaus tapybos trienalės „Nomadiški vaizdai“ idėja paremta klajonių po skirtingas teritorijas strategija, kai, nekuriant hierarchijos ar vieningo plano, jos stebimos, lyginamos, vertinamos, bet neužvaldomos.

Kuruotoje tarptautinėje parodoje, eksponuotoja Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje, pristatyti kviestiniai menininkai iš Lietuvos ir kitų Europos šalių. Organizatoriai į šiuolaikinės tapybos kontekstą perkelia mąstytojų Gilles'o Deleuze'o ir Félix'o Guattari artikuliuotą klajoklinę pasaulio viziją, kurioje tikrovė yra nuolat kintanti ir apibūdinama rizomos bei labirinto sąvokomis. Tokiu būdu tapybos išraiškos formas galima suvokti kaip potencialią begalybę, galinčią įgauti įvairiausių konfigūracijų, laisvai augti ir plėtotis bet kuria kryptimi. Trienalėje akcentuojamas tapybos inovatyvumas, naudojamų reprezentavimo būdų, formatų, medžiagų pokyčiai.

Svarbi trienalės dalis – konkurso būdu išrinktų 29 geriausių Lietuvos menininkų šiuolaikinės tapybos paroda, eksponuota Kauno paveikslų galerijoje.

XV Vilniaus tapybos trienalė „Tapybos kontekstai“ (2013)

Šiuolaikinio meno centre surengta 2013 m. birželio 14 – rugpjūčio 18 d. LDS surengta ir pora mėnesių eksponuota XV Vilniaus tapybos trienalė „Tapybos kontekstai“ (projekto vadovė Nijolė Nevčesauskienė) puikiai įvertinta meno gerbėjų bei profesionalų, tapo tiek lietuvių, tiek užsienio svečių vienu lankomiausių renginių.

Tapybos kontekstai siekė pristatyti Lietuvos ir Baltijos šalių skirtingų kartų, regionų tapybos kontekstus, atspindinčius tradicijų ir šiandienos meno pokyčius bei naujovių paieškas. Parodoje dalyvavo 42 tapytojai iš Lietuvos ir 14 autorių iš artimų mums Baltijos šalių: Lenkijos, Vokietijos, Danijos, Švedijos, Suomijos, Estijos, Latvijos.

Ekspozicijoje šiuolaikinės tapybos situacijų kontūrai brėžiami retrospektyviai, pasitelkiant skirtingus kontekstus. Eksponuojami priekario tapybos, Kauno meno mokyklos mokytojų ir mokinių, „Ars“ dalyvių Antano Samuolio, Viktoro Vizgirdos, Antano Gudaičio, Adomo Galdiko, Vlado Eidukevičiaus tapybos darbai suteikė galimybę sugretinti XX a. modernizmo tradicijų kūrėjų, visos dailės atsinaujinimo ieškojusių ne tik Vakarų Europos meno centruose, bet ir lietuvių liaudies mene, kūrinius su šiandienos tapybos darbais.

Kvadrienalė 2014 – dailė ant vėliavos stiebo (Q14)

Įdomus, sulaukęs įvairiausių vertinimų, bet nieko nepalikęs abejingo, kitas Lietuvos dailininkų sąjungos vykdytas projektas, pristatantis 2010-2014 metų Lietuvos šiuolaikinio meno kūrėjų kūrybą Kvadrienalė 2014 – dailė ant vėliavos stiebo (Q14) (idėjos sumanytojas ir meno vadovas Vaidotas Žukas, kuratorė Ieva Ščervianinaitė). Prie kvadrienalės organizavimo darbų svariai prisidėjo ir LDS pirmininkė E. Utarienė su komanda.

Po penkerių metų restauracijos Vilniaus gynybinės sienos Bastėjoje (Bokšto g. 20) atidarytoje ekspozicijoje buvo eksponuojami 75 Lietuvos ir pasaulio lietuvių autoriai su 250 kūrinių: beveik šimtas tapybos ir grafikos, 35 skulptūros, 25 instaliacijos ir video meno darbai, 30 juvelyrikos, 20 keramikos pavyzdžių, 35 koliažai, stiklo ir skaitmeninės spaudos darbai.

Antroje Q14 dalyje – LDS galerijoje Arka (Aušros Vartų g. 7) – dar 50 autorių ir 85 kūriniai. Trečioje dalyje – galerijoje DSG (Vokiečių g. 2, nuo lapkričio 19 d.) buvo pateiktas Raimondos Sereikaitės didelio formato objektas „Bomba-žvaigždė“ ir rodomas Q14 „Meno kinas“, sudarytas iš 700 šiuolaikinių Lietuvos menininkų kūrinių kadru.

4-osios šiuolaikinės dailės kvadrienalės „Q19: Memorabilia. Įrašyti į atmintį“ (2019)

LDS 4-ąjį kartą surengtos šiuolaikinės dailės kvadrienalės tikslas – pristatyti pastarųjų ketverių metų šiuolaikinę Lietuvos menininkų kūrybą, didinti jos žinomumą, prieinamumą, telkti ir skatinti profesionalius dailininkus ir dailėtyrininkus Lietuvos kultūros plėtrai, raidos tendencijų analizei ir visuomenės sampratos apie profesionalų meną ugdymui. Q19 parodose 8-iose skirtingose erdvėse (LDS galerijose Vilniuje, Kaune, Panevėžyje ir KKKC Parodų rūmuose) dalyvavo 128-ų atrinktų menininkų kūriniai.

Kiekvienai ekspozicinei erdvei sudarytos atskiros kolekcijos pagal kuratorių (Rita Mikučionytė, Nijolė Nevčesauskienė, Evelina Januškaitė) suformuotas potemes: Mitas ir Tikrovė, Spava ir šviesa, Ne_fiksuo-janti laikmena, Įkūnyta atmintis, Užmarštis. Parodas lydėjo satelitiniai renginiai - o atidarymo Vyginto Orlovo performansas „/inter“ galerijoje „Arka“ ir Manto Maziliausko kūrybos veiksmas Ė N W A D S *. Visi paraiškas kvadrienalei pateikę autoriai dalyvavo virtualioje parodoje, specialiai šiam projektui sukurtoje internetinėje platformoje.

2018-2019 „Taikomasis tyrimas dėl teisingo atlygio už parodas vizualiųjų menų kūrėjams. Aplinkos analizė“

Tęsiant LDS darbą dėl teisingo atlygio už parodas projekto metu buvo atliktas tyrimas siekiant įvertinti dailininkų bei institucijų požiūrį į dabartinę vizualiojo meno kūrėjų socialinę situaciją bei aktualinti siekį sukurti atlygio už parodas valstybinį mechanizmą, kad gausūs ir kūrybingi vizualiųjų menų autoriai nebūtų diskriminuojami. Apklausoje „Apie teisingą atlygį vizualiųjų menų kūrėjams už viešai parodose eksponuotus kūrinius/parodos surengimą“ dalyvavo daugiau nei trečdalis respondentų, LDS narių. Per 2019 metus taip pat atlikta planuota kultūros institucijų apklausa „Apie teisingą atlygį vizualiųjų menų kūrėjams už viešai parodose eksponuotus kūrinius/parodos surengimą“. Apklausoje dalyvavo net 89 parodas organizuojančios institucijos. Kas pasiekta: 1) gauta informacija; 2) priminta apie esantį LR autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymą; 3) dar kartą informuota apie judėjimą dėl teisėto atlygio kūrėjams už darbą.

Apjungus dailininkų ir institucijų apklausų išvadas, surinkus ir apdorojus užsienio šalių patirtis, informacija dalintasi pradedant nuo 2019 m. Tarptautinės Europos dailės asociacija (IAA Europe) generalinės asamblėjos bei konferencijos Bratislavoje iki susitikimų-seminarų įvairiuose Lietuvos miestuose. Plačiai diskutuojant su dailininkais ir institucijomis bei politikais, praplėstas žinojimas apie mokėjimo dailininkams už parodas galimybes, o diskusijos dalyvių klausimai ir komentarai leido susikurti dar tikslesnę respondentų situacijos vaizdą. Ir toliau vyks diskusijos su kultūrinių institucijų atstovais dėl bendros pozicijos suformavimo politikams.

Elektroniniu paštu informacija pasidalinta su Tarptautinės Europos dailės asociacijos (Europa (IAA Europe) šalimis, kurių yra maždaug 40, taip pat su Tarptautinės dailės asociacijos (IAA/AIAP) narėmis. Europos dailės asociacija (IAA) yra viena iš penkių Tarptautinės dailės asociacijos (IAA/AIAP), kultūros regionų (Afrikos, Arabų valstybių, Azijos ir Ramiojo vandenyno, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros, Europos), turinčių daugiau nei 100 narių – organizacijų visame pasaulyje.

2019 m. lapkričio 21 d. LDS pirmininkė E. Utarienė su kolegėmis L. Kalinauskaite bei A. Mikuckyte-Mateikiene susitiko su 8 šalių atstovais pasidalinti patirtimi bei aptarti svarbiausių procesų, vykstančių šalyse siekiant gerinti kūrėjų socialinę padėtį bei spręsti apmokėjimo klausimus už parodas. 2019 m. spalio 30 d. Berlyne įvyko LDS pirmininkės susitikimas su Tarptautinės Europos dailės asociacijos /Vokietijos dailininkų sąjungos vadovybe, kur dalintasi patirtimi apie apmokėjimą už parodas Vokietijoje bei kitose šalyse.

Turingas Kinų kaligrafijos meno parodos atidarymas (2019)

Įvairius kinų kaligrafijos stilius puoselėjantys šiuolaikiniai kinų kaligrafai pristatė savo darbų ekspoziciją galerijoje „Arka“. Parodoje atspindėtas kinų kaligrafijos meno vystymosi procesas, susijęs su šalies istorija ir kultūra. Parodos atidarymas prasidėjo Lietuvos ir Kinijos kultūros atstovų pokalbiu apie šalių meno laukų ypatumus, mainų galimybes. Atidarymo metu susirinkusius pasveikino LDS pirmininkė Edita Utarienė, Kinijos ambasadorius Lietuvoje Shen Zhifei, Kinijos literatūros ir meno sąjungos generalinis direktorius Zhang Xihai. Parodos lankytojai galėjo išgirsti kiniškų kanklių muzikos skambesį, pamatyti tradicinius kinų apdarus, sudalyvauti kaligrafijos meno proceso demonstracijoje, gauti dovanų iš šio meno Kinijos grandų – čia pat ant specialaus popieriaus nupieštus kaligrafijos kūrinius. Kinijos kaligrafijos meno asociacijos vadovas, žinomas kaligrafijos meistras Chen Jianwen visiems norintiems papasakojo apie parodoje eksponuojamus savo darbus, pasidalijo mintimis apie kaligrafijos meno ištakas, taip pat šiuolaikines tendencijas. Paroda, edukacinės dirbtuvės, susitikimai ir paskaita Vilniaus dailės akademijoje leido šiek tiek labiau pažinti UNESCO saugomą Kinijos kultūros paveldą – kaligrafijos meną.

Tarptautinė paroda „MANUSCRIPT“ (2018)

Paroda buvo skirta JAV ir Baltijos šalių draugystės šimtmečiui. Ją organizavo dailininko prof. K. Žoromskio fondas, partneris - Lietuvos dailininkų sąjunga. Paroda organizuota neseniai rekonstruotuose Pacų rūmuose, vyko iškilmingas atidarymo renginys. JAV ambasadorė ir Vilniaus miesto meras, kartu su dailininkais, buvo kviečiami apžiūrėti istorinius PACŲ rūmus, susipažinti su juose restauracijos metu atrastais XVII a. meno meno kūrinių. Po renginio vyko bendravimas su dailininkais, gausiai atvykusiais iš įvairių valstybių, taip pat ir iš JAV, renginys buvo pratęstas koncertu Dailininkų sąjungos galerijoje.

Pasaulio lietuvių bendruomenės projekto „Šimtas Lietuvos veidų – sujunkime Lietuvą“ renginys LDS parodų salėje (2018)

Pasaulio lietuvių bendruomenės susitikimas – didelis ir prasmingas renginys. Į šį projektą draugėn suvažiavo po pasaulį išsibarstę tautiečiai iš daugiau kaip trisdešimties skirtingų kraštų. Pasaulio lietuvių bendruomenės Kultūros komisijos pirmininkės Jūratės Caspersen ir LDS pirmininkės Editos Utarienės iniciatyva, liepos 2 d. buvo surengtas Lietuvos ir pasaulio dailininkų diskusijų vakaras, į kurį susirinko būrys pilietiškų, iniciatyvių kūrėjų. Renginys startavo Vilniaus miesto rotušėje, kurioje buvo atidaryta paroda „Kūrybos horizontai“.

Dokumentinio filmo „Įkvėpti laisvės“ premjera (2018)

Lietuvos dailininkų sąjungos inicijuotas projektas buvo skirtas fiksuoti, įprasminti ir pažymėti Lietuvos dailininkų ir kitų intelektualų indėlį į Nepriklausomybės kūrimą ir formavimą.

Šiame filme pristatomi nusipelnę Lietuvos kūrėjai, LDS nariai, aktyviai veikę Sąjūdžio laikotarpiu. Filmuose pateikiamos jų mintys apie laisvę, nepriklausomybę, ano meto įvykių prisiminimai, kvestionuojama laisvo žmogaus sąvoka. Savo patirtimi ir įžvalgomis filme dalijasi Bronius Leonavičius, Rimantas Dichavičius, Arvydas Každailis. Siužetuose rodomos ir ištraukos iš archyvuose saugomų įrašų, istorinių dokumentų nuotraukos. Vadovaujant tuometiniam pirmininkui Broniui Leonavičiui, LDS pirmoji iš kūrybinių organizacijų išstojo iš TSRS dailininkų sąjungos.

„Įkvėpti laisvės“ – tarsi savotiška reminiscencija, išsauganti istorinį dokumentinį turinį ir apmąstanti jį iš laiko perspektyvos. Filmo pristatymo metu Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje susirinkusi auditorija buvo kviečiama kartu padiskutuoti apie kūrybinę laisvę, pasidalyti patirtimi ir prisiminimais istorinių įvykių kontekstuose.

Filmas skiriamas ne tik dailininkų bendruomenei, bet ir plačiajai visuomenei, dedikuojamas – Lietuvos valstybės 100-mečio minėjimui 2018-aisiais.

Idėjos autorė ir projekto vadovė: LDS pirmininkė Edita Utarienė, koordinatorė: Evelina Januškaitė-Krupavičė. Režisierius, prodiuseris: Žilvinas Žusinas. Scenarijaus autorė: Irena Žusinienė. Operatoriai: Žilvinas Žusinas, Oskaras Abramavičius.

2015 Lietuvos dailininkų sąjungos nariai sėkmingai dalyvavo tęstiniame Meno kūrėjų asociacijos projekte „Aukštosios kultūros impulsai mokykloms“. Šiam projektui atiteko 9-tus metus Finansų ministerijos rengiamo konkurso „Europos burės 2013“ nominacija „už galimybes tobulėti. O 2015 metais Meno kūrėjų asociacija parengė ir laimėjo projektą „Menininkai – mokyklai“. Pranešimus seminaruose skaitė įvairių sričių menininkai mokytojams, tarp jų ir dailininkai. Iš viso projekte dalyvavo 270 asmenų.

Šiuo metu Dailininkų sąjungos nariams parodinės erdvės yra nemokamos, LDS pilnai sumoka Vilniuje esančių galerijų komunalines išlaidas (išskyrus Vilniaus grafikos meno centrą, kuris turi patalpų nuomai, bet ir jiems 2018 m. LDS savo sąskaita pakeitė šilumos punktą). Nuo 2016 metais dailininkai gali nemokamai naudotis ir Dailininkų sąjungos galerijos erdvėmis Vokiečių g. 2, Vilniuje (išskyrus vitriną). LDS apmoka Vilniaus galerijų komunalinius mokesčius (išskyrus Vilniaus grafikos centro, kurie patys nuomoja patalpas) – į metus susidaro 22050,00 Eur suma.

Stengiamės dailininkams nemokamai, t. y. LDS lėšomis pervežti kūrinius Vilniaus mieste, kai parodos rengiamos LDS galerijose, taip pat prie būtinų LDS išvykų deriname nemokamą kūrinių pervežimą į kitus Lietuvos miestus. Kasmet atliekamas einamasis LDS mikroautobuso remontas, kad būtų saugu vežti žmones ir kūrinius ir sėkmingai praeinama techninė patikra.

2019 - 2020 nuvažiuota apie 27631 kilometras. LDS mikroautobusas naudojamas tikslingai LDS narių kūrinių transportavimui.

LDS GAUTAS FINANSAVIMAS PAGAL PARAŠYTUS PROJEKTUS IR KT.

2012 m. Kultūros rėmimo fondo ir kt. gautas LDS finansavimas

LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 61978,68 Eur

LR Kultūros rėmimo fondo finansavimas 43443,00 Eur

Kauno miesto savivaldybė 5213,16 Eur

LR KM Kitas finansavimas 2896,20 Eur

Kitų rėmėjų lėšos 27803,52 Eur

Viso: 141 334,56 Eur

2013 m. Kultūros rėmimo fondo ir kt. gautas LDS finansavimas

LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 80615,73 Eur

LR Kultūros rėmimo fondo finansavimas 30410,10 Eur

Utenos rajono savivaldybė 2316,96 Eur

LR KM Kitas finansavimas 32669,14 Eur

Kitų rėmėjų lėšos 14101,02 Eur

Viso: 160 112,95 Eur

2014 m. Lietuvos kultūros tarybos ir kt. gautas LDS finansavimas
LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 127432,81 Eur
LR Kultūros Tarybos finansavimas 76749,30 Eur
LR KM Kitas finansavimas 16651,99 Eur
Kitų rėmėjų lėšos 10632,76 Eur
Viso: 231 466,86 Eur

2015 m. Lietuvos kultūros tarybos ir kt. gautas LDS finansavimas
LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 175000,00 Eur
LR Kultūros Tarybos finansavimas 20249,00 Eur
LR Kultūros ministerija 4.831,18 Eur
LR KM Kitas finansavimas 5700,00 Eur
Kitų rėmėjų lėšos 11049,78 Eur
Viso: 216 829,96 Eur

2016 m. Lietuvos kultūros tarybos ir kt. gautas LDS finansavimas
LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 149687,50 EUR
LR Kultūros Tarybos finansavimas 64171,00 EUR
LR KM Kitas finansavimas 1997,92 EUR
Kitų rėmėjų lėšos – 18626,90 EUR
Viso: 234 483,32 EUR

2017 m. Lietuvos kultūros tarybos ir kt. gautas LDS finansavimas
LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 101000,00 EUR
LR Kultūros Tarybos finansavimas 20300,00 EUR
LR KM Kitas finansavimas 13000,00 EUR
Kitų rėmėjų lėšos – 31609,74 EUR
Zarasų raj. savivaldybė – 1000,00 EUR
Viso: 166 909,74 EUR

2018 m. Lietuvos kultūros tarybos ir kt. gautas LDS finansavimas
LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 120000,00 EUR
LR Kultūros Tarybos finansavimas 10050,00 EUR
Kitų rėmėjų lėšos – 10427,30 EUR
Zarasų raj. savivaldybė – 1500,00 EUR
Vilniaus m. savivaldybė – 20000,00 EUR
Kėdainių raj. savivaldybė – 5700,00 EUR
Viso: 167 677,30 EUR

2019 m. Lietuvos kultūros tarybos ir kt. gautas LDS finansavimas
LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 115000,00 EUR
LR Kultūros Tarybos finansavimas 27250,00 EUR
LR KM Kitas finansavimas 3179,00 EUR
Kitų rėmėjų lėšos – 15261,67 EUR
Vilniaus m. savivaldybė – 750,00 EUR
Viso: 161 440,67 EUR

2020 m. Lietuvos kultūros tarybos ir kt. gautas LDS finansavimas
LDS kūrybinės programos vykdymas (MKO) 200000,00 EUR
Kitų rėmėjų lėšos – 5601,20 EUR
Vilniaus m. savivaldybė – 500,00 EUR
Viso iki 2020-07-20 d.: 206 101,20 EUR

**LDS socialinė parama
eurais, skirta ir išmokėta
dailininkams:**

2010 m. 2 954,12

2011 m. 4 228,45

2012 m. 6 603,34

2013 m. 6 110,98

2014 m. 7 240,50

2015 m. 9 544,50

2016 m. 11 162,00

2017 m. 11 350,00

2018 m. 10850,00

2019 m. 12.450,00

SVARBU

1. Siekiant LDS įstatuose nurodytų tikslų, atsižvelgiant į faktinį darbo pobūdį, jo specifiką 2014 m. pabaigoje **LDS įvykdė struktūrinius pertvarkymus** – Darbo kodekso (toliau – DK) 129 str. pagrindu 2015 m. buvo nutraukti darbo santykiai su 5 LDS darbuotojais. Tarybos nariai pasakė tvirtą TAIP struktūriniais pertvarkymams. Aš pati esu tvirtai įsitikinusi, kad LDS struktūriniai pertvarkymai buvo būtini ir neišvengiami. Su LDS pirmininku turi dirbti efektyviai dirbanti komanda – darbuotojai, siekiantys tų pačių tikslų ir padedantys pirmininkui juos įgyvendinti.

Noriu akcentuoti, kad pertvarkymai buvo atliekami griežtai laikantis Darbo kodekse nustatytos procedūros. Tenka pripažinti, kad pradėjusi dirbti pirmininke tikrai nesitikėjau, kad vienas didžiausių iššūkių lauks pačioje administracijoje ir kai kurių darbuotojų požiūryje į darbą. LDS matau kaip tradicinės vertybės gerbiančią, modernią organizaciją, bet ne kaip stagnacinę, uždara laikmečio pokyčiams įstaigą, tenkinančią tik atskirų tarnybų ir jų darbuotojų ar atskiros dailininkų grupės poreikius.

2. **2015 m. buvo atnaujinta (perkurta) LDS internetinė svetainė ir sklandžiai veikia, yra nuolat pildoma ir tobulinama.** Sukurtas ir Tarybos patvirtintas naujas svetainės dizainas, patogesnis paieškų laukas - 1854,00 Eur

3. **2017 m. sukurtas ir patvirtintas LDS firminis stilius ir stiliaus knyga.** Parengė dailininkė Deimantė Rybakovienė - 1740 Eur. Komisijoje dirbo: A. Gurskas, A. Každailis, I. Babilaitė, J. Galkus, B. Leonavičius, E. Utarienė.

4. Lietuvos dailininkų sąjungos ataskaitinėje-rinkiminėje konferencijoje, vykusioje 2016 m. balandžio 29 d. Vilniaus teatro „Lėlė“ salėje, Arklių g. 5, Vilniuje **buvo nutarta patvirtinti naują LDS įstatų redakciją.**

5. Lietuvos dailininkų sąjungos ataskaitinėje konferencijoje, vykusioje 2018 m. balandžio 13 d. viešbučio „Europa City“ salėje, J. Jasinskio g. 14, Vilniuje **buvo nutarta patvirtinti LDS įstatų naują redakciją, pakeičiant punktus: 4.4, 4.23, 4.28, 6.1.**

6. LDS Dailės fondo kūrinių ir kitų kūrinių pagal projektus rėminimas – 1094,00 Eur

7. 2020 m. suskaitmenizuota 6500 puslapių iš 90 bylų, skaitmenizuoti dokumentai perduoti LDS – 863,38 Eur

8. Lietuvos dailininkų sąjungos iniciatyva, pritarus Lietuvos architektų sąjungai, 2016 m. buvo pasiekta, **kad dr. Jono Basanavičiaus skulptūrai būtų skelbiamas viešas konkursas visiems skulptoriams.** Tai didelis įvykis ir pasiekimas. **Šio konkurso paskelbimas buvo ir yra lūžis viešam konkursų skelbimui.**

LDS NEKILNOJAMASIS TURTAS

Turto panauda ir nuoma

Kaip žinote, vienas pagrindinių LDS pajamų šaltinių – nuoma. 2012 m. buvo išnuomota 1702 kv. m ploto ir vidutinė nuomos kaina yra apie 11,58 Eur už 1 kv. m. Pasaulinės Covid-19 pandemijos pasekmės gana stipriai pajuto ir lig šiol jaučia ir LDS. Situacija buvo gana sudėtinga ir tik bendradarbiaujant su nuomininkais bei abipusiai ieškant sprendimų, ją pavyko suvaldyti. LDS solidarizavosi su nuomininkais ir suteikė nuolaidas karantino metu, o kai kurioms įmonėms ir po jo. LDS suteikus ne mažiau 30 proc. nuolaidas nuomojamam turtui, nuomininkams valstybė suteikia 50 proc. nuolaidas ir dažną įmonę gelbstint nuo bankroto. Taigi, šiuo metu išnuomota 1728 kv. m. ploto, vidutinė nuomos kaina 14,00 Eur.

Praėjusius keletą metų LDS išnuomojamo turto kaina už 1 kv. m. siekė 17,00/18,00 Eur.

Pirmininkavimo pradžioje vienas pirmųjų darbų, kurį padariau buvo nekilnojamo turto sugrąžinimas į LDS balansą, taip užtikrinant jo saugumą, nerizikuojant ko nors netekti (kaip kad neretai būdavo anksčiau). 2013 metais buvo sugrąžinti Klaipėdos ir Kauno pastatai, kurių rinkos vertė virš milijono eurų.

Antra, ką išsiaiškinome įvykdę 2017 m. LDS teisiškai registruoto turto monitoringą (inventorizaciją) buvo tai, kad Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pradžioje valstybė perdavė nemažai nekilnojamojo turto Lietuvos dailininkų sąjungai, bet dalis turto nebuvo įregistruota LDS nuosavybe. Net 2 didelės vertės nekilnojamojo turto objektai, kurie buvo suteikti ir turėjo tapti Lietuvos dailininkų sąjungos nuosavybe, buvo įregistruoti ne nuosavybės, bet turto patikėjimo teise. Minėti objektai buvo Kaune (Rotušės a. 27, Kaunas – 386,77 m²) ir Klaipėdoje (Bažnyčių g. 6, Klaipėda – 217 m²).

Buvo surinkta ir išanalizuota archyvinė, teisinę reikšmę turinti medžiaga ir šio proceso rezultate teisinės procedūros baigtos, atlikus LDS nuosavybės teisinę registraciją į iki šiol nuosavybės teise neturėtą nekilnojamojį turtą.

Pagal viešus duomenis, vidutinė parduodamų patalpų Kauno senamiestyje kaina yra apie 1 500 Eur už 1 kv.m., taigi objekto Kauno senamiestyje vertė yra apie 600 000 Eur, o Klaipėdos senamiestyje - apie 1 200 Eur už 1 kv.m., taigi objekto Klaipėdos senamiestyje vertė yra apie 300 000 Eur; **bendra nuosavybės teise įgytų objektų vertė - apie 900 000 Eur.**

Aiškinantis dėl palėpių Vokiečių g.2/ Mėsinių g. 4, Vilniuje suradome daugiau neužregistruoto sąjungos turto - LDS šiame pastate papildomai nuosavybės teise įgijo, **teisiškai įsiregistravo 103,66 m² ploto.**

2019 m. gegužės – spalio mėn atlikta Lietuvos dailininkų sąjungos turimų pastatų ir patalpų techninė apžiūra. Pastatų būklė įvertinta Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Panevėžyje. Kaina – 2520 Eur. Šį vertinimą reikėtų daryti kasmet.

Įsigytos LDS patalpos

1. 2016 metais AB „Lietuvos spauda“ perleido LDS nuosavybėn Vilkaviškyje, Vytauto g. esantį pastatą.
2. 2019 metais Lietuvos dailininkų sąjunga ir LDS skyrius "Šiaulių dailininkų organizacija" LDS Tarybos pritarimu nupirko 64.26 kv. m. administracines patalpas Šiaulių centre, Aušros al. 41. LDS sumokėjo ½ dalį (pusė) turto kainos, t.y. 19000,00 Eur. Taip pat sumokėtas kreditas už atliktą namo fasado renovaciją – 3905,00 eurais. Viso: 22905,00 Eur.

Kitą ½ dalį (pusė) kainos sumokėjo LDS "Šiaulių dailininkų organizacija" (LDS Šiaulių skyrius). Bendra įsigytų patalpų kaina 45810,00 Eur. Naujoji erdvė, laikinai pavadinta "Laboratorija 41", kuriame dailininkai komunikodami tarpusavyje pristatys savo asmeninį kūrybos lauką ir specialiai šiai vietai sukurtus objektus.

LDS indėlis viso: 22905,00 Eur.

Kapitalinė LDS pastatų renovacija

1. **2015 m. renovuotas Panevėžio skyriaus fasadas.** 2015 m. metais daugiabučio namo Panevėžyje Laisvės a. 7, kuriame LDS turi patalpas, daugumos gyventojų sprendimu buvo pradėtas ir atliktas atnaujinimas (modernizavimas). Šio namo DNSB pirmininkas, sudarė kredito, kurio paskirtis - daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto įgyvendinimas, sutartį su AB Swedbanku. Kredito fiksuotos palūkanos–3%. LDS kredito likutis 20.639,06 Eur eurų, grąžinimo terminas 2034 12 20. Bendra LDS sumokama kasmet per metus grąžinimo plius palūkanų suma 1715,52 Eur. **LDS Panevėžio skyriaus patalpos pabrango 34.227,42 eurai.**

2. 2017 m. LDS skyrė dalinę **1300** eurų finansinę paramą LDS Panevėžio galerijos apšvietimo darbams.

3. **Lietuvos dailininkų sąjunga kartu su Klaipėdos skyriumi, bendradarbiaujant su Klaipėdos miesto savivaldybe 2020 metais užbaigė vykdyti vieną svarbiausių kelerius metus vykdytų statybinių projektų – LDS Klaipėdos skyriaus patalpų vidaus ir išorės renovaciją.**

LDS Klaipėdos skyriaus renovacijos projektas buvo „Fachverkinės architektūros pastatų komplekso (Bažnyčių g. 4 / Daržų g. 10; Bažnyčių g. 6; Aukštoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2; Vežėjų g. 4) tvarkyba“ viena iš sudedamųjų dalių. Įgyvendinant šį sudėtinį projektą, buvo sutvarkytas visas kompleksas fachverkinės architektūros pastatų. Bendra projekto vertė – 1 400 976,56 Eur, iš jų: 1 021 766,88 Eur – ES paramos lėšos, 157 312,00 Eur – savivaldybės biudžeto lėšos. Pastate Bažnyčių g. 6 Klaipėdos miesto savivaldybė valdo 51 proc. patalpų, o Lietuvos dailininkų sąjunga – 49 proc.

2020 m. birželio 1 d. LDS iš savo sutaupyty lėšų sumokėjo 46548,64 Eur (keturiasdešimt šešis tūkstančius penkis šimtus keturiasdešimt aštuonis eurus, 64 ct) vienkartinį dalinį įnašą pagal 2018-11-26 Jungtinės veiklos sutartį Nr. J9-2567 prisidėjimui prie projekto įgyvendinimo. LDS įnašas sumokėtas remiantis LDS Tarybos 2018 m. sausio 18 d. posėdžio nutarimu. Projekte dalyvauti buvo nutarta dar 2016 m. ir nuo to laiko vyko įvairūs darbai.

Smagu, kad po didelių pastangų pasiektas rezultatas džiuginantis! Nuo šiol suremontuotomis erdvėmis gali naudotis Klaipėdos skyriaus nariai ir svečiai.

LDS indėlis viso Panevėžiui ir Klaipėdai: 49564,16 Eur.

Nekilnojamojo turto remonto darbai

1. Pirmos kadencijos laikotarpyje buvo pakeisti langai VšĮ „Spaudos radijo ir televizijos rėmimo fondas“ nuomojamose patalpose bei LDS leidykloje, Vokiečių g.4, Vilniuje. Leidykloje LDS padengė didesnę dalį langų keitimo kaštų. LDS skyrė **1050,00 Eur.**

LDS indėlis viso: 1050,00 Eur.

LDS Kauno skyrius

2. 2014 metais, tuometinio Kauno skyriaus pirmininko Gintauto Vaičio pastangomis, pilnai suremontuotas ir nudažytas skyriaus fasadas. Kauno „Meno parko“ galerija, vadovaujant Arvydui Žalpiui, įsirengė vietinį šildymo mazgą. Taip pat, Kauno „Meno parkas“ praplėtė parodines erdves - pavyko įrengti laiptus į trečio aukšto erdves.

3. 2016 metams LDS Taryba Kauno skyriui skyrė 10 000,00 Eur LDS galerijos „Meno parkas“ fasado remontui. Iš Kauno miesto savivaldybės tam tikslui buvo gauta dar 7000 Eur. Viso LDS tuo tikslu pervadė 17 050 Eur. Už šias lėšas buvo atnaujintas Kauno galerijos „Meno parkas“ fasadas.

Lietuvos dailininkų sąjunga skyrė dalį lėšų visų išvardintų objektų statybinių darbų įvykdymui.

LDS indėlis viso: 10050,00 Eur

LDS VšĮ Arkos dailės galerija

4. 2012–2013 m. buvo atnaujinta ir suremontuota LDS VšĮ „Arkos dailės galerija“. Sąjungos administracija organizavo visų statybos darbų vykdymą ir jų priežiūrą. Sąjunga jos remontui skyrė virš 11 600,00 eurų.

5. 2020 m. atliktas avarinės stogo dalies remontas, išvalyti lietaus latakai (UAB „Senamiesčio ūkis“).

6. 2020 m. pasenusi apšvietimo įranga pakeista į saugią, šiuolaikinius standartus atitinkančią meno kūrinių

6. 2020 m. pasenusi apšvietimo įranga pakeista į saugią, šiuolaikinius standartus atitinkančią meno kūrinių ekspozicijų apšvietimo įrangą „Arkos“ galerijoje, LDS galerijose, Pamėnkalnio g. 1. (240 vnt. suomių gamybos šviestuvų ir bėgelių sistema). Kaina – 13512,17 eurų.

7. Papildomos detalės apšvietimo sumontavimui – 461,72 Eur.

8. Apšvietimo įrangos sumontavimas išvardintuose objektuose kainavo 2299,00 Eur.

LDS indėlis viso: 38922.89Eur.

LDS VšĮ Šv. Jono gatvės galerija, Šv. Jono g.11, Vilnius

9. 2015 metais Lietuvos dailininkų sąjunga sumokėjo 4344,30 eurų:

a) už „Gyvenamojo namo Šv. Jono g. 11, Vilniuje, patalpų unik.nr.1094-0473-0026:0018 paprastas remontas“ sutvarkant fasadą (įskaitant langų padidinimą bei visus kitus darbus fasado eksterjere bei interjere) iš Šv. Jono gatvės (toliau - projektas) projektinius pasiūlymus ir techninį projektą; Vilniaus miesto savivaldybėje gauti reikiami leidimai.

b) už visos vidinės ekspozicinės Šv. Jono gatvės galerijos erdvės atnaujinimą (perdažymą).

10. 2018-2019 metais buvo atlikta Šv. Jono gatvės galerijos fasado rekonstrukcija ir pakeisti langai. Darbų kaina 21365,69 Eur.

Techninė priežiūra - 480,00 Eur.

11. 2020 m. atliktas Šv. Jonų gatvės galerijos avarinių patalpų remontas, kuriomis nebuvo galima naudotis. Kaina 7170,00 eurų.

LDS indėlis viso: 33359,99 Eur.

LDS VšĮ Dailininkų sąjungos galerija ir Pamėnkalnio galerija

12. 2017 m. Pradėti ruošti VšĮ „Dailininkų sąjungos galerija“ Vilniuje, Vokiečių g. 2, prekybinės įrangos ir dailės kūrinių ekspozicijos įrengimo projektiniai pasiūlymai. Dėl teisinių ginčų su ŠMC darbai sustoję. Užsakytų darbų kaina - 1400,00 eurų.

Pamėnkalnio galerijoje pasenusi apšvietimo įranga pakeista į saugią, šiuolaikinius standartus atitinkančią meno kūrinių ekspozicijų apšvietimo įrangą (kaina įvardinta prie galerijos Arka).

LDS indėlis viso: 1400,00 Eur.

LDS VšĮ Vilniaus grafikos meno centras

13. 2018 m. renovuotas avarinis šiluminis mazgas Vilniaus grafikos meno centre Latako g.3. Kaina – 6140,00 eurų.

14. 2019 m. atlikti projektavimo darbai ir parengtas LDS pastato Latako g. 3, Vilniuje (Vilniaus senamiestis - kodas 16073), paprastojo remonto projektas (50 -ies langų keitimas ir kt.). Vilniaus miesto savivaldybėje gauti reikiami leidimai. Kaina – 3790,00 Eur.

15. 2019 m. Grafikos centre pakeisti 50 langų avarinės būklės langai, įstatant kokybiškus, medinius, paveldo reikalavimus atitinkančius langus. Kaina 28549,51 eurų.

16. 2019 m. po langų įstatymo atlikta vidinių angokraščių apdaila. Sumokėtas avansas.

2020 m. statybiniai darbai bus pratęsti: bus sutvarkyti išoriniai angokraščiai – 2100 Eur;

Užsakytos ir rugpjūčio mėnesį bus sudėtos specialios skardos ir spalvos lauko palangės - 1190,88 Eur.

LDS indėlis viso: 41770,39 Eur.

LDS VšĮ Dailininkų namai Palangoje

17. 2018 m. Atliko kapitalinį katilinės remontą Palangoje Daukanto g. 33 už 6.445 EUR, nupirko naują dujų katilą už 9866,79 Eur.

18. 2020 m. pakeisti avarinės būklės langai LDS VšĮ Dailininkų namai Palangoje. Kaina 10170,00 eurų.

19. Siurblys šildymo sistemos (Palangos "Dailė") 2019 m. – 2953 Eur

20. Atlikti fasado remonto darbai – 26962,51 Eur.

2015 metais LDS Palangos „Kūrybos namai“ suremontavo penkto aukšto patalpas ir kūrybinių dirbtuvių stogą.

LDS indėlis viso: 56397,30 Eur.

LDS VŠĮ Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centras

21. 2020 m. pakeisti avarinės būklės langai VŠĮ Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centre (133 kv/m langų). Kaina 15730,00 eurų.

22. 2020 m. pakeistas administracinio pastato avarinės būklės stogo remontas VŠĮ Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centre. Kaina 7260,00 Eur.

23. Išorinių palangių gamyba ir montavimas – 3964,81 Eur .

LDS indėlis viso: 26954,81 Eur.

Lietuvos dailininkų sąjungos būstinė

24. 2018 m. LDS būstinėje Vokiečių g. 4/2 įrengtos vaizdo stebėjimo kameras už 983,68 Eur.

25. 2019 m. renovuotas avarinis šiluminis mazgas LDS būstinėje Vokiečių g. 4. Pakeisti šilumos skaitikliai. Kaina – 6207,30 Eur.

26. 2019 m. pakeisti avarinės būklės langai LDS būstinėje Vokiečių g. 4 (4 vnt.), sutvarkyti angokraščiai, vidinės palangės bei sumontuotos lauko palangės. Kaina 5400,00 Eur.

27. 2019 m. atliktas pirmininės darbo pradžioje pažadėtas patalpų remontas LDS būstinėje Vokiečių g. 4 – suremontuoti 3 aukštai (sutvarkytos trūkiosios sienos (plyšiai), glaistytos ir nudažytos; glaistytos, dažytos lubos; restauruoti, perdažyti langų rėmai, palangės, kapitaliai sutvarkyta elektros instaliacija (pervedžiota naujai), pakeistas apšvietimas, sumontuoti nauji šviestuvai, pakeista sena tekstilinė grindų danga į balinto ažuolo grindis, sumontuoti kūrinių pakabinimo bėgeliai). Kaina 47578,00 Eur.

28. 2020 m. pakeistas avarinės būklės stogo remontas LDS būstinėje Vokiečių g. 4/2, Vilniuje. Kaina 4103,64 Eur.

LDS indėlis viso: 64272,62Eur

Bendra Lietuvos dailininkų sąjungos skirta suma nekilnojamo turto įsigijimui, remontams ir renovacijoms 2012-2020 m. yra virš 346 647, 18 eurų. Lėšos sutaupytos pačios sąjungos.

Kita informacija

LDS būstinėje 2018 m. pakeisti elektros tiekimo tarifai, to pasekoje kasmet sutaupome apie 1200,00 eurų per metus.

Taip pat būstinėje atsisakyta 7 fiksuoto ryšio telefonų. Apskaičiavome, kad į metus sutaupysime 960,00 Eur.

Iš Lietuvos dailininkų sąjungos lėšų bei įvairių projektų (pagal leistinas normas) sutaupyta ir įsigyta techninė įranga ir parodinis inventorių 2012-2020 m. įvairiems projektams vykdyti, naudojamas LDS narių poreikiams ir po projektų.

Įsigyta mini konferencijų įranga, parodinės pakylos, užrakinamos anoduoto aliuminio profilių ekspozicinės vitrinos, dengtos skaidriu stiklu, televizoriai, projektoriai, projektoriaus ekranas, kompiuteriai, monitoriai, fotoaparatas, rėmai kūriniams keičiamoms ekspozicijoms, reklaminė šviesdėžė, spausdintuvai, popierius smulkintuvas, kūrinių pakavimo medžiagos, stelažai, plastiko kortelių spausdintuvas LDS narių ir tarptautiniams pažymėjimams spausdinti ir kita.

Viso : 21917.95 Eur

Šiomet gražinta sena skola

Buvome priversti gražinti ankstesnių LDS pirmininkų paliktą (maždaug nuo 2009 m.) LDS skolą UAB „Standex“, 23947,06 Eur. UAB „Standex“ reikalavo gražinti skolą, ir 2019 m. LDS ir „Standex“ bendravome tik padedami advokatų. Vyresni dailininkai sako, kad už parodines tumbas buvo kitais būdais atsilyginta, bet mes neradome jokių tai įrodančių dokumentų. Bet radome skolų suderinimo aktus, pasirašytus buvusio pirmininko E. Nalevaikos ir buhalterės L. Macienės, kurie šalia kitų sąjungai nenaudingų dokumentų, šią skolą patvirtino.

DAILININKŲ SĄJUNGOS VAIDMUO IR BENDRADARBIAVIMAS SU ĮVAIRIOMIS INSTITUCIJOMIS – KAS PASIEKTA

Lietuvos dailininkų sąjunga atsakingai ir aktyviai atstovauja LDS narius valstybiniu bei tarptautiniu lygiu įvairiais klausimais. Bendradarbiaujame su užsienio valstybių dailės sąjungomis, galerijomis, LR ambasadomis, konsulatais įvairiose pasaulio šalyse, su įvairiomis kultūros ir švietimo institucijomis, kultūros centrais, su valdžios institucijomis, verslo atstovais ir kita. Bandėme paskaičiuoti su kiek institucijų per tuos metus bendradarbiaujome - maždaug su 180.

Lietuvos dailininkų sąjunga aktyvi Lietuvos meno kūrėjų asociacijos (LMKA) narė. Lietuvos meno kūrėjų asociaciją sudaro 12 narių – juridinių asmenų, turinčių meno kūrėjų organizacijos statusą. 2019 sausio 1 d. meno kūrėjo statusą turėjo 5842 asmenys (padaugėjo 1288 lyginant su 2018 m.), iš jų 2388 pensininkai. Tad į Meno kūrėjų socialinės apsaugos programą gali pretenduoti 3454 asmenys.

Meno kūrėjų asociacijos taryba, tarp jų – LDS, bendru sutarimu 2015 metais nutarė prisijungti prie Nacionalinės NVO koalicijos ir nedalyvauti Nacionalinės kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacijos (KIKIA) veikloje.

2019 m. lapkričio 22-23 dienomis vyko Tarptautinės Europos dailės asociacijos (IAA Europe) generalinė asamblėja bei konferencija Bratislavoje, kurioje vienu svarbiausių ateities tikslų išlieka apmokėjimo dailininkams už parodas klausimas. Asamblėjoje dalyvavo Tarptautinės dailės asociacijos (IAA/AIAP) prie UNESCO prezidentas Bedri Baykam. Šiomet pagrindine diskusijos asamblėjoje tema buvo „30 metų po Velvetinės revoliucijos: koncentracija į Europos Sąjungos direktyvą 790 – apie autorines teises skaitmeninėje erdvėje“. Įgyvendinus ES direktyvą, skaitmeninės vaizdų dalijimosi platformos mokės vizualiojo meno atstovams už jų autorių kūrinių naudojimą.

Generalinėje asamblėjoje 21 šalies delegatai vienbalsiai patvirtino IAA Europa rezoliuciją „ES autorių teisių direktyvos 2019 dėl teisingo, adekvataus ir proporcingo atlygio vizualiojo meno atstovams Europoje įgyvendinimo“. LDS dalyvavo rezoliucijos parengime kaip IAA vykdomajame komitete narė. Labai svarbu, kad ES autorių teisių direktyva būtų tiksliai perkelta į Lietuvos įstatymus už parodas kūrėjams būtų mokama ir kūrinius naudojant skaitmeninėje erdvėje.

Tarptautinės meno asociacijos (IAA) Europoje Prezidentė Andrea Křístek Kozárová bei Vykdomasis komitetas, renkamas trijų metų kadencijai, jį sudaro 9 nariai (tarp jų, LDS pirmininkė Edita Utarienė).

IAA Europa Vykdomojo komiteto posėdžiai (2019-2020)

2019 m. vyko 4 IAA Europa Vykdomojo komiteto posėdžiai.

2020 m. vasario 6 d. Stokholme (Švedijoje) vyko Tarptautinės dailės asociacijos (IAA Europa) Vykdomojo komiteto posėdis, o 7 d. - neformalus susitikimas, kuriame smulkiau aptarti atskiri klausimai, tarp jų, kaip paspartinti atlygio už parodas įdiegimą atskirose šalyse. Į Stokholmą vyko IAA Europos Vykdomojo komiteto narė LDS pirmininkė E. Utarienė. Buvo pritarta LDS pirmininkės pasiūlymui paruošti kreipimąsi nuo Vykdomojo komiteto atsakingoms nacionalinių šalių valdžios institucijoms, raginant nedelsti ir ieškoti būdų kaip įteisinti apmokėjimą už parodas vizualiųjų menų kūrėjams savo šalyse. Posėdyje detalai svarstyta IAA Europos finansinė situacija, „Kopinor“ dotacija 2019 m. - finansavimas ir apskaita. Aptarta IAA Europos konferencija, vykusį Bratislavoje 2019 m. lapkritį bei jos rezultatų perdavimo strategija. Pradėta ruošti 16-ajai Europos generalinei asamblėjai Suomijoje.

Pandemijos laikotarpiu vyko dar 3 IAA Vykdomojo komiteto posėdžiai nuotoliniu būdu. Nutarta Helsinkyje (Suomijoje) planuotą rengti 2020 m. Tarptautinės Europos dailės asociacijos (IAA Europe) generalinę asamblėją bei konferenciją nukelti į 2021 m. kovo mėnesį.

LDS pirmininkė E. Utarienė atstovauja LDS ir LMKA interesus įvairiose komisijose

2018 m. vykusioje Tarptautinės meno asociacijos (IAA / AIAP) asamblėjoje Briuselyje, pirmą kartą Lietuvos istorijoje mūsų šalies atstovė išrinkta IAA / AIAP Vykdomojo komiteto nare (tarp kitų 8 narių iš Graikijos, Norvegijos, Lenkijos, Slovakijos, Vokietijos, Suomijos, Danijos ir Švedijos) (nuo 2018 iki dabar); Vilniaus m. savivaldybės meno projektų finansavimo programos „Kuriu Vilnių“ ekspertų komisijos pirmininkė (nuo 2018 m. iki dabar);

Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos tarybos narė (nuo 2012 iki 2020);

Lietuvos meno kūrėjų asociacijos tarybos narė (nuo 2012 iki dabar);

Lietuvos meno kūrėjų asociacijos viceprezidentė (nuo 2020)

Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo dalininkų tarybos narė (nuo 2012 iki dabar);

Tarptautinio konkurso Z. Bžezinskio paminklui Vašingtono aikštėje sukūrimo ekspertų komisijos narė (2018, 2019).

LR Vyriausybės Darbo grupės narė Adolfo Ramanausko -Vanago, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos signataro, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vado, nuo 1953 m. – Aukščiausios Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ir dėl nepriklausomybės kovojančios Lietuvos pareigūno, kapavietės Antakalnio kapinėse Vilniuje sutvarkymo klausimams koordinuoti, sudarytos ministro pirmininko 2019 m. liepos 12 d. potvarkiu Nr. 141 (2019).

LR Vyriausybės rengiamo paminklo Adolfui Ramanauskui-Vanagui skulptūrinės-architektūrinės idėjos sukūrimo ir įgyvendinimo projekto konkurso vertinimo komisijos narė (2019)

Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro koalicijos narė (nuo 2018 iki dabar);

ŠMM Sektorinio profesinio komiteto - „Kūrybinės, meninės ir pramogų organizavimo, bibliotekų, archyvų, muziejų ir kitos kultūrinės veiklos“ pirmininko pavaduotoja (nuo 2018 dabar);

LKM UNESCO Konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo įgyvendinimui užtikrinti sudarymo komisijos narė (nuo 2018 iki dabar);

LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisijos narė (nuo iki dabar)

Žurnalo „Dailė“ redkolegijos narė (nuo 2012 iki dabar);

KM Meno kūrėjų socialinės apsaugos komisijos narė (2013 iki dabar);

Vilniaus m. savivaldybės Paminklo J. Basanavičiui sukurti konkurso idėjinių pasiūlymų vertinimo ekspertų komisijos narė (2016).

KM Kultūros ir meno tarybos narė (2012 - 2017);

Tarptautinio projekto „Dėl atlygio vizualaus meno kūrėjams (MU standart agreement)“ darbo grupės Švedijoje Stokholme narė (2012, 2013).

Lietuvos dailininkų sąjungos kaip socialinio partnerio ekspertė Lietuvos edukologijos universiteto programos „Vizualieji menai“ Tarptautiniame meno studijų krypties studijų programų vertinime Lietuvoje 2016, 2017.

Vilniaus miesto savivaldybės pavadinimų, paminklų ir atminimo lentų komisijos narė (2019).

Komisija reorganizuota, suteikiant daugiau galių į Vilniaus miesto savivaldybės tarybos istorinės atminties komisiją, narė (nuo 2019 iki dabar)

Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo Vilniaus miesto istorijos tyrėjų stipendijoms ekspertų komisijos narė (nuo 2020 iki dabar).

Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos taryboje nuo pat asociacijos įkūrimo dirba dailininkas Bronius Leonavičius. Rekomenduojami LDS, sąjungos nariai dirba įvairiose respublikinėse komisijose. Į „Auksinių scenos kryžių“ apdovanojimų komisiją deleguota scenografė Jūratė Račinskaitė, anksčiau dirbo Raimonda Bitinaitė-Širvinskienė, Audronė Girdzijauskaitė. Knygos meno ekspertų komisijoje dirbo Kazimieras Paškauskas, Rimantas Rolia, Ieva Babilaitė, šiuo metu - Kristina Norvilaitė. Meno kūrėjų statuso suteikimo komisijoje LDS anksčiau deleguota Kotryna Džilavjan (komisijos pirmininkė), o nuo 2017 m. gegužės - Aušra Jasiukevičiūtė, į Vilniaus miesto pavadinimų, paminklų ir atminimo lentų komisiją deleguotas skulptorius Jonas Rytas Belevičius, į Meno kūrėjų socialinės apsaugos komisiją – Ugnė Žilytė ir Aušra Jasiukevičiūtė. Tarptautinio konkurso Z. Bžezinskio paminklui Vašingtono aikštėje sukūrimo ekspertų komisijoje dirba Asta Vasiliauskaitė. 2013 m. LATGA ataskaitiniame susirinkime į Revizijos komisiją išrinktas Gvidas Raudonius, šiuo metu Revizijos komisijos narys - Algimantas Biguzas. Paminklo Antanui Smetonai sukūrimo ir jo prieigų prie pastato Gedimino per. 13, Vilniuje, įrengimo meninės-architektūrinės idėjos konkurso vertinimo komisijos nariai: Alfonsas Vaura, Mindaugas Šnipas ir Žilvinas Landzbergas. Recenzijų apie konkursui pateiktus darbus parengimui – dailėtyrininkas, dr. Vytautas Tumėnas.

BENDROMIS SU LMKA ARBA TIK LDS PASTANGOMIS PASIEKTA

2012 m. meno kūrėjo statusą turintys menininkai apdrausti privalomuoju sveikatos draudimu, nepriklausomai nuo pajamų.

2012 metais SODRAI už MK socialinį ir privalomąjį sveikatos draudimą sumokėta 790 tūkst. eurų.

2019 m. Valstybinio socialinio draudimo įmokų suma sudarė virš 906 tūkst. eurų (bendras faktiškai draustų asmenų skaičius per metus, nepriklausomai nuo trukmės – 1726), privalomojo sveikatos draudimo įmokų suma sudarė apie 473 tūkst. eurų (bendras faktiškai draustų asmenų skaičius per metus, nepriklausomai nuo trukmės – 1385 asm.).

Nuo 1991-06-01 iki autorinių sutarčių apmokestinimo 2009 metais meno kūrėjai buvo išbraukti iš valstybės socialinės sistemos ir galėjo draustis tik laisvanoriškai. Sunkių pereinamuoju laikotarpiu mažai kas iš menininkų patys mokėjo mokesť Sodrai, nors socialinių pervartų laikais kūrėjų indėlis į Lietuvos atkūrimo ir nuolatinio tvirtinimo tarptautinėje erdvėje darbus neginčytinas. Ne kartą kreipėmės į valdžios institucijas dėl Valstybinių pensijų kiekio didinimo. Dailininkų sąjungos siekia, kad visiems negavusiems premijų meno kūrėjams, kaip mokslininkams būtų mokama II - o laipsnio valstybės pensija, o I - o laipsnio valstybines pensijas mokėti Nacionalinės ir Vyriausybės kultūros ir meno premijų laureatams. **Pasiekta, kad nuo 2014 m. balandžio Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatams mokamos I laipsnio valstybės pensijos.**

Lietuvos kūrybinės sąjungos nemažai prisidėjo prie to, kad nuo 2017 metų pradėtų veikti Mecenavimo įstatymas, kuris numato galimybę fiziniams asmenims skirti 2% paramą meno kūrėjams. 2019 m. buvo privalomai indeksuoti atlyginimai, todėl padidėjo Gyventojų pajamų mokestis iš kurio išskaičiuojama parama, kurią galima skirti kūrėjams. Ir nors šiuo metu ji sumažinta galima skirti parama iki 1,2%, iš esmės išlieka maždaug to paties dydžio. Įvedus Mecenavimo įstatymą, Finansų ministerija pareikalavo detaliau apibrėžti, koks veikia meno kūrėjo statuso netekimo mechanizmas. Kultūros ministerija palaikė sąjungų pasiūlymus, kad dėl savo nario meno kūrėjo statuso panaikinimo gali spręsti tik pačios kūrybinės organizacijos.

2012 m. rugsėjo 18 d. LR Seime priimtas Lietuvos kultūros tarybos įstatymas.

2013 m. vasario mėnesį Meno kūrėjų asociacija, tarp jų – LDS) kreipėsi į įvairias institucijas norėdami atkreipti dėmesį į susidariusią keblią kultūros ir meno projektų finansavimo 2013 m. padėtį, siūlydami Lietuvos kultūros tarybą (LKT) formuoti neskubant, o realios veiklos pradžią taikyti 2014 m. skelbiams konkursams.

Tiek kūrybinėms sąjungoms, tiek pačiai Lietuvos kultūros tarybai buvo ir yra nemažai sunkumų bei iššūkių, bet praėjus 8 metams, LKT pilnu pajėgumu, rengia konkursus, ekspertuoja bei finansuoja beveik visus kūrybinius projektus. O mes keliame klausimus, teikiame siūlymus, kad LKT darbas vis labiau atitiktų mūsų narių lūkesčius.

Lietuvos dailininkų sąjunga kėlė klausimus dėl Kultūros tarybos ekspertų atrankos ir veiklos skaidrumo. Pasiiekta, kad nuo 2016 metų galima sužinoti papunkčiui, kokiais balais ir už ką buvo vertinami projektai. Deja, palikta didelė amplitudė subjektyviai projektų įvertinimo interpretacijai, nors pasiekta, kad būtų išslaptinti ekspertai, vertinantys projektus.

Pasiiekta, kad Kultūros tarybos biudžetas ženkliai padidintas ir vis po truputį kasmet didinamas. Gaila, kad pastebima tendencija kuo daugiau Kultūros rėmimo fondo lėšų nukreipti biudžetinių įstaigų veiklai finansuoti. Tai vyksta todėl, kad biudžetinės įstaigos ir Nevyriausybinių organizacijos finansuojamos iš Lietuvos kultūros tarybos, kuri yra Kultūros ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga. Lietuvos dailininkų sąjunga, kartu su kitomis meno kūrėjų organizacijomis ne kartą teikė reikalavimus - atskirti finansavimą biudžetinėms institucijoms ir nevyriausybiniams.

Lietuvos kultūros ir meno taryboje, po kryptingo trejų metų darbo, 2015 m. buvo pritarta LDS pirmininkės E. Utarienės iniciatyvai, kad būtų sukurta ir patvirtinta atskira finansavimo programa, skirta šiuolaikinių dailės kūrinių fondo formavimui (kūrinių įsigijimui). Jau tais pačiais metais Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairių 16 priede „Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamos programos „Atminties institucijos“ finansavimo sąlygos“ 150 000 EUR skirta Lietuvos arba lietuvių kilmės menininkų šiuolaikinio vizualaus meno ir dizaino (meno darbų sukurtų po 1990 metų) įsigijimo projektams.

Šiuo metu programa „Atminties institucijos: kultūros ir meno sklaida“ praplėsta, skirta 180 000 projektams, numatantiems pristatyti ir populiarinti Lietuvos ir jos kultūros istorijai svarbius šiuolaikinio vizualaus meno ar dizaino darbus, sukurtus po 1990 metų.

Atsižvelgta į E. Utarienės pasiūlymą ir į 2016 metų Lietuvos kultūros tarybos veiklos planus įtrauktas įsipareigojimas - parengti ir organizuoti mokymus visų sričių kūrėjams dėl edukacinių bei individualių paraiškų pildymo. Panašaus pobūdžio mokymai rengiami kasmet.

LDS reikalavimu, muziejai paraginti laikytis įstatymo (2019)

LDS toliau kėlė dar vieną jau beveik pora dešimtmečių egzistuojančią problemą – LR autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 15/33 str. realizavimo klausimą. Įstatyme įteisinta, kad autoriui turi būti atlyginama už teisę eksponuoti kūrinių, jei kūrinyje rodomas komerciniais tikslais. LDS ne kartą priminė atsakingoms institucijoms imtis realių priemonių, kad šis įstatymas būtų vykdomas. Pasiiekta, kad „Kultūros ministerija raštu informavo nacionalinius ir respublikinius muziejus, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina, apie Lietuvos dailininkų sąjungos keliamus klausimus ir būtinybę nuosekliai vykdyti Autorinių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nuostatas“.

Lietuvos dailininkų sąjunga drauge su LATGA suderino naujus (tarifai buvo nekeisti nuo 2007 m.) Autorinio atlyginimo tarifus už vizualiųjų menų (tapybos, grafikos, skulptūros, dizaino, fotografijos) kūrinių panaudojimą, kurie 2019 m. spalio 29 d. buvo patvirtinti Asociacijos LATGA Taryboje. Taigi, pasistūmėjome į priekį.

Autorinės teisės skaitmeninėje erdvėje

Pastaraisiais metais kultūros sektoriaus atstovai susiduria su milžiniškais iššūkiais dėl vykstančių skaitmeninių rinkos pokyčių ir progresuojančios interneto kultūros bei kitų tendencijų.

2019 m. lapkričio 22–23 dienomis vykusioje Tarptautinės Europos dailės asociacijos (IAA Europe) generalinėje asamblėjoje bei konferencijoje Bratislavoje Generalinėje asamblėjoje 21 šalies delegatai vienbalsiai patvirtino IAA Europa rezoliuciją dėl „ES autorių teisių direktyvos 2019 dėl teisingo, adekvataus ir proporcingo atlygio vizualiojo meno atstovams Europoje įgyvendinimo“. Asamblėjoje dalyvavo Tarptautinės dailės asociacijos (IAA/AIAP) prie UNESCO prezidentas Bedri Baykam. LDS dalyvavo rezoliucijos parengime kaip IAA vykdomojo komiteto narė. Įgyvendinus ES direktyvą, skaitmeninės vaizdų dalijimosi platformos mokės vizualiojo meno atstovams už jų autorių kūrinių naudojimą. Labai svarbu, kad ES autorių teisių direktyva būtų tiksliai perkelta į Lietuvos įstatymus ir kūrėjams būtų mokama tiek už parodas, tiek ir už jų kūrinių naudojimą skaitmeninėje erdvėje.

Pagaliau pataisyta direktyva!

Pagaliau pataisytas LRATGT įstatymo straipsnis netinkamai perkeltas iš ES 2001 m. direktyvos 2018 metais po daugiamečių kūrybinių organizacijų (Dailininkų, Tautodailininkų, Fotomenininkų sąjungų) ir LATGA asociacijos reikalavimų, Tarptautinės autorių ir kompozitorių draugijų konfederacijos (CISAC) raginimų, pataisytas LRATGT įstatymo straipsnis Nr. 20 „Kūrinio atgaminimas asmeniniais tikslais“. 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EC (toliau tekste – Direktyva) dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo buvo neteisingai perkelta į LR Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymą. Būtent netinkamas Direktyvos perkėlimas nulėmė, kad įstatymo 20 straipsnis („Kūrinio atgaminimas asmeniniais tikslais“) suteikė teisę gauti atlyginimą už kūrinių kopijavimą asmeniniam naudojimui tik audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų (muzikos kūriniai) autoriams, bet atėmė tokią teisę iš vizualiųjų menų, literatūros ir dramos kūrinių autorių, kurie kasmet prarasdavo beveik 50 000 eurų kompensaciją.

Dėl kūrybinės prastovos išmokų darbingo amžiaus meno kūrėjams

2020 m. kovo 25 d. LR Vyriausybė pritarė Kūrybinių organizacijų prašymui ir Kultūros ministerijos siūlymui apmokėti kūrybines prastovas Meno kūrėjo statusą turintiems kūrėjams, dėl karantino negalintiems iš savo veiklos gauti pajamų, ir skirti šiam tikslui įgyvendinti papildomų lėšų.

Patikslinus meno kūrėjų socialinės apsaugos programos 12 punkto nuostatą, nauja kūrybinės prastovos išmoka iš Programos lėšų gali būti skiriama praėjus metams nuo skirtos kūrybinės prastovos išmokos mokėjimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia karantiną ir dėl to apribojamas ar draudžiamas kultūros įstaigų lankymas, kultūros paslaugų teikimas ir (ar) kultūros renginių organizavimas. Karantino laikotarpiu (kovo balandis, gegužė, birželis) išmokas gavo apie 360 kūrėjų (3 mėn. po 607 Eur).

Palyginimui 2012 m. per metus paramą gavo 36 menininkai, o 2019 m. – 86 kūrėjai.

2014 m. buvo užsimota Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondą, kurio steigėja yra ir LDS, pertvarkyti į Kultūros ministerijos biudžetinę įstaigą, bet pasipriešinus dalininkėms, to padaryti nepavyko. **2019 m. vėl ketinta panaikinti Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondą, planuojant steigti naują Žiniasklaidos rėmimo fondą, kurio vieninteliu steigėju būtų valstybė, tai yra Kultūros ministerija.** 2019 m. LMKA narės, tarp jų LDS, sutarė, kad SRTRF reikalinga atsinaujinti, bet nepritaria alternatyvaus fondo steigimui. Naujasis fondas pagal savo struktūrą tikėtina būtų naudingas žiniasklaidos verslo grupėms, bet ne kultūros žiniasklaidai remti. Atstovavau LMKA ir LDS šiuo klausimu LR Seimo Kultūros komiteto pasitarimuose.

Pastangos dėl mokesčių stabilizavimo meno kūrėjams (2019)

Nuo 2012 metų, vos ne kasmet sugalvojama keisti mokesčių sistemą ir dažnu atveju, neatkreipiant kaip tai atsilieps meno kūrėjams.

2019 m. bendradarbiaujant su kitomis Lietuvos meno kūrėjų asociacijomis, aktyviai dirbta ties mokestinės sistemos meno kūrėjams peržiūra ir įstatymų pakeitimų priežiūra. Prezidento siūlymu buvo užregistruotas GPM įstatymo keitimo projektas, pagal kurį siūlyta pakeisti GPM tarifą nuo 15% į 20%, taip pat keisti GPM kredito skaičiavimo formulę.

Siekdami palankesnių mokestinių sąlygų kūrėjams, dalyvavome Seimo posėdžiuose (Biudžeto ir finansų, Socialinių reikalų ir darbo, Kultūros komitetus Seime). Susitikimuose LR Prezidentūroje su Prezidento patarėjais, Kultūros ministerijos, Finansų, Socialinių reikalų ministerijų atstovais, VMI atstovais, Kultūros ministru pateikėme savo nuo seno keliamus klausimus: dėl galimybės pagal individualios veiklos pažymą dirbantiems menininkams mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas deklaruojant pajamas ir lygiomis teisėmis dalyvauti Meno kūrėjų socialinės apsaugos programoje; dėl meno kūrėjų pensijų skaičiuojamo darbo stažo; dėl Valstybės pensijų Vyriausybės kultūros ir meno premijų laureatams; dėl ES paramos meno kūrėjų organizacijų infrastruktūros gerinimui; dėl kūrybinių dirbtuvių menininkams; dėl didėjančios administracinės naštos sąjungoms.

Buvo siūloma sumažinti fizinių asmenų nekomercinės paskirties nekilnojamajam turtui taikomą neapmokestinamąjį dydį nuo 220 tūkst. eurų iki 100 tūkst. eurų. **Pasiekėme, kad nekilnojamasis turtas būtų apmokestinamas, jei jo vertė ne mažesnė nei 150 000 Eur, o kūrybinės studijos visai neapmokestinamos.** Išsiuntėme raštus valdžios institucijoms, išdėstydami, kaip kūrėjams atsilieps mokesčių didinimas ir nekilnojamojo turto apmokestinimo kartelės nuleidimas iki 100 000 Eur.

2019 m. pavyko pasiekti, kad padidėjus įmokų tarifams nuo autorinių sutarčių, mokesčiai meno kūrėjams vis tiek būtų skaičiuojami nuo pusės pajamų. Buvo siūloma ženklus padidinimas mokesčių ir autorinėms sutartims.

Lietuvos meno kūrėjų asociacija, tarp jų ir Lietuvos dailininkų sąjunga, dėjo visas pastangas, kad mokesčiai menininkams nekiltų ir tai pasiekti didžiaja dailimi pavyko.

Išsakėme savo nuomonę dėl tarybų ir komisijų prie Kultūros ministerijos pertvarkos projekto siūlydami įsteigti Meno kūrėjų tarybą.

2020 m. siūloma nauja Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo redakcija. Pasiūlymai bus teikiami rudenį.

LDS kreipėsi į Vilniaus savivaldybę, kad būtų panaikintas arba sumažintas žemės mokestis Skulptūros ir vitražo centrui Dariaus ir Girėno g. 25, Vilniuje; kad prie sąjungos būstinės ir prie galerijų galėtume pasistatyti be jokio mokesčio nors vieną automobilį.

Lietuvos dailininkų sąjunga siekė ir siekia

Lietuvos dailininkų sąjunga toliau kryptingai siekia teisingo atlygio kūrėjams už dalyvavimą parodose, kai jų kūryba eksponuojama parodose muziejuose, galerijose bei kitose viešosiose erdvėse.

kad būtų priimtas kaimyninėse šalyse galiojantis įstatymas, įteisinantis bent 1-2 proc. nuo bendros visuomeninių pastatų statybų vertės skyrimą menui statant visuomeninės paskirties pastatus. Tai būtų reali valstybės investicija į kultūrą ir į visuomenės gyvenimo kokybę.

Siekia, kad dirbantiems pagal individualią veiklą pagal pažymą nebūtų atimama teisė dalyvauti Meno kūrėjų socialinės apsaugos programoje, kad nereikėtų iš anksto mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokų. Mūsų siūlomas sprendimas - meno kūrėjų mokesčius nuo autorinių sutarčių prilyginti individualios veiklos mokesčiams ir juos išskaičiuoti išmokant autorinį atlyginimą. Kad būtų sudarytos sąlygos meno kūrėjams, vykdančioms individualią veiklą pagal pažymą, dalyvauti Meno kūrėjų socialinės apsaugos programoje ir vienareikšmiškai nustatyti, kad visi meno kūrėjo statusą turintys asmenys galėtų nuo pajamų už savo meninę kūrybą mokėti 5 % GPM.

Padidinti metinę neapmokestinamą sumą sudarant sandorius su juridiniais asmenimis pagal verslo liudijimus mažiausiai iki 14500,00 Eur. Šiuo metu neapmokestinama suma 4500,00 Eur, (nes ir dabar 4500 yra neapmokestinami, tik viršyta suma apmokestinama).

Jei menininkas dirbdamas pagal darbo sutartį sumoka PSD, nereikalauti mokėti mokesčio dar kartą, turint Verslo liudijimą.

Ne kartą per 8 metų pati ir su kitomis kūrybinėmis sąjungomis, siekėme, kad kūrėjams būtų suteikiamos kūrybinės dirbtuvės. Siūlėme įvairius variantus. Meno kūrėjų asociacija palaikė mano siūlymą, kurį teikėme valdžios institucijoms, kad svarbu įstatyme numatyti galimybę suteikti patalpas panaudai asociacijoms bei viešosioms įstaigoms, tenkinančioms visuomenės interesą, efektyviai veikiančioms kultūros, švietimo ir mokslo srityse ir gaunančioms dalinį valstybės ar savivaldybės finansavimą, taip pat numatyti galimybę meno kūrėjų organizacijoms, tuo tikslu gavusioms patalpas panaudai, suteikti kūrybines dirbtuves meno kūrėjams.

2020 metais kalbant dėl kūrybinių dirbtuvių kalbėjome su LR Kultūros ministru, aptarėme, kad galima būtų įdiegti kompensavimo sistemą kūrėjų nuomojamoms patalpoms kūrybinei veiklai. **Kultūros ministras sutiko, kad dalį kūrybinių dirbtuvių nuomos galėtų dengti valstybė.**

Dar kartą atkreipėm dėmesį į tai, kad turėtų būti sudarytos galimybės kūrybinėms organizacijoms gauti lėšų iš europinių fondų pastatų renovacijai.

Jau kuris laikas keliamo klausimą dėl Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatų bei profesūros senjorų, kuriems dirbant, nuimama valstybinė pensija. Rentų meno kūrėjams klausimas taip pat dar laukia ateityje.

Aktyviai dalyvavome Kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto svarstyme ir teikėme pastabas bei pasiūlymus Kultūros ministerijai bei Prezidentūrai.

Visgi esu įsitikinusi ir tai ne kartą įvardijau, kaip svarbiausią viso kultūros lauko siekiamybę – finansavimo didinimą visoms kultūros sritims. Kultūros atstovų šūkis turėtų būti: Lietuvos kultūrai skirti 1 proc. savo BVP dalies! Šiuo metu skiriama tik 0,7 proc.

VIEŠIEJI RYŠIAI

Ne kartą džiaugėmės, kad nuo 2012 metų ženkliai pasikeitė LDS „Dailėraštis“. Stengėmės, kad laikraštis būtų gyvesnis, aktualesnis, taptų įdomus ne tik sąjungos nariams, bet ir platesnei skaitytojų auditorijai. Pirmininkės iniciatyva mėnraštį sudarė 6 puslapiai, buvo tobulinamas maketavimas. Leidinyje padaugėjo fotografijų, jis pasipildė naujais autoriais, rubrikomis, pastebima temų ir žanrų įvairovė. Dailėraštis buvo leidžiamas 500 egz. tiražu kas mėnesį ir platinamas nemokamai. LDS mielai skaitė tiek internetinėje erdvėje, tiek spausdintinį. LDS 80 metų jubiliejaus proga buvo išleistas spalvotas A4 formato, 16 puslapių „Dailėraštis“, kuris ypač pradžiugino skaitytojus. **Todėl, labai gaila, kad LDS Taryba 2018 m. nutarė nebeleisti spausdintinio Dailėraščio varianto.**

Lietuvos dailininkų sąjunga suprasdama socialinių tinklų reikšmę organizacijos viešiesiems ryšiams, šiuo metu savo veikloje naudoja visus pagrindinius socialinius tinklus.

Didžiausia auditorija pasiekama 2015 m. sukurtame LDS Facebook socialiniame tinkle (6151 „mėgsta“ ir 6423 „seka“), kuriame viešiname visų dailininkų sąjungos galerijų parodų atidarymų fotografijas, pagrindines LDS ir LDS partnerių naujienas. Naudojame daugumą siūlomų instrumentų įskaitant story, video įrašų, „gyvų“ transliacijų, renginių kūrimo ir t.t. Taip pat, Facebook puikus instrumentas nukreipti lankytojus į LDS svetainę ir Dailėraščių.

Instagram socialinis tinklas svarbus palaikyti ryšį su jaunąją LDS auditorija, kuriame taip pat naudojame žaismingus story instrumentus siekiant atkreipti dėmesį į vykstančias parodas ar kitas LDS aktualijas.

Taip pat, šiemet sukūrėme Youtube paskyrą, kurioje talpiname reklaminius būsimų LDS parodų ar projektų video klipus, dokumentinę LDS veiklos medžiagą.

Reikia pabrėžti, kad į minėtus socialinius tinklus žvelgiame kaip į sudėtinę viešųjų ryšių sistemą, kuomet vienas socialinis tinklas papildo ir sustiprina kitą bei leidžia pasiekti mums svarbias nišines auditorijas. Planuose turime ir sparčiausiai besiplečiantį socialinį tinklą TikTok. Šiuo metu stipriname LDS audiovizualinę bazę ir kuomet gausime naują įrangą, veiklą pradėsime ir jame.

TEISMAI

2019-2020 teisminis ŠMC ir LDS ginčas:

ŠMC Vilniaus miesto apylinkės teisme pareiškė LDS 2019 m. lapkričio 12 d. ieškinį dėl LDS iškeldinimo iš patalpų;

2019 m. gruodžio 9 d. LDS pateikė atsiliepimą į ieškinį;

2019 m. gruodžio 20 d. ŠMC pateikė tripliką;

2020 m. sausio 14 d. LDS pateikė tripliką;

LDS pateikė ŠMC pretenziją dėl neteisėtai užimtos patalpos;

Byloje pakeistas teisėjas;

2020 m. kovo 2 d. LDS pateikė Vilniaus miesto apylinkės teismui pareiškimą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, kad LDS perėmė visas LTSR dailės fondo teises ir pareigas iš nuomos sutarties, kurią sudarė LTSR dailės fondas ir valstybės vardu Lietuvos TSR dailės muziejus, kurio teises ir pareigas perėmė ŠMC; pasirengus bylos nagrinėjimui, ir šioje byloje pakeistas teisėjas, o naujasis teisėjas 2020 m. gegužės 22 d. nutartimi bylą nutraukė; Vilniaus apygardos teismas 2020 m. liepos 9 d. nutartimi 2020 m. gegužės 22 d. nutartį paliko nepakeistą;

2020 m. liepos 16 d. LDS iškeldinimo byloje pareiškė priešieškinį, kuriuo prašoma, kad teismas, spręsdamas ieškinio reikalavimų pagrįstumą, nuspręstų, jog atsakovė perėmė visas ginčo patalpų nuomos sutarties nuomininko teises ir pareigas, o ieškinį dėl iškeldinimo atmestų; teismas priešieškinį priėmė.

2017-2020 dėl VŠĮ Arkos dailės galerijos

LDS Tarybos iniciatyva 2017 m. balandžio 26 d. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos Ekonominių nusikaltimų tyrimų valdyboje pradėtas ikiteisminis dėl galimai nusikalstamai pasisavinto didelės vertės turto iš VŠĮ „Arkos dailės galerijos“. Vykdamas ikiteisminį tyrimą teisėsaugos institucijos atliko kompleksinius procesinius veiksmus, įskaitant finansinio – ekonominio pobūdžio ekspertizes, bei nustatė, kad iki ikiteisminio tyrimo inicijavimo VŠĮ „Arkos dailės galerijos“ buhalterija tikėtina buvo tvarkoma apgaulingai. Ikiteisminis tyrimas užbaigtas 2020 m. liepos mėnesį, kaltinamasis aktas turėtų būti surašytas artimiausiu metu, o baudžiamoji byla perduoda nagrinėti teismui. Ikiteisminio tyrimo metu nustatytas asmuo, kuris tikėtina atsakingas už minėtus neteisėtus veiksmus, tačiau kol teismas nepaskelbė apkaltinamojo nuosprendžio, tol šio asmens tapatybės viešinti negalima.

Senesni esminiai teisminiai ginčai

Nesinori prisiminti blogų dalykų, bet palyginimas su tuo, kokią sąjungą radau pradėjusi pirmininkauti, leidžia padaryti daug objektyvių išvadų.

Taigi, pradėjusi dirbti pirmininke, radau 74929,00 Eur minusinį biudžetą, jokių santaupų ir teisinius ginčus beveik milijonui litų bei realų pavojų prarasti beveik du hektarus 55 metams LDS panaudai gautos žemės Dariaus ir Girėno g. 25.

Pirmiausia pavyko išspręsti teisminį ginčą tarp LDS ir UAB „Statva“. Vietoj reikalautos 173772,00 Eur baudos už nepagrįstą rangos sutarties nutraukimą ieškovui UAB „Statva“ LDS sumokėjo tik 20273,40 Eur netesybas ir civilinė byla buvo nutraukta.

Taip pat vyko teisminis ginčas ir su buvusia LDS meno inkubatoriaus „Meno uostas“ projekto konsultantų įmone „Projektų valdymo ekspertai“. Ji, padėjus daug pastangų, 2013 metų lapkričio 7 d., taip pat pavyko išspręsti taikos sutartimi. Nors situacija buvo išties sudėtinga (buvusieji LDS advokatai kažkodėl vangiai gynė LDS interesus: nebuvo pareiškę priešieškinių, taip pat buvo praleidę visus terminus kviesti liudininkus ir teikti papildomus dokumentus), visgi sugebėjome pasiekti LDS naudingą susitarimą. Vietoje inkubatoriaus projekto konsultantų įmonės „Projektų valdymo ekspertai“ reikalautų apie 43443,00 Eur sumokėjome tik 8688,60 Eur už projektą ir paraišką projektui „Meno uostas“ įgyvendinti. Atėjusi dirbti radau dar vieną įsisenėjusią bylą su UAB „Jumisa“ dėl 2005 m. sudarytos Jungtinės veiklos sutarties, kuria reikalavo 73645,50 Eur. Šią beviltišką laikytą bylą su UAB „Jumisa“ pavyko laimėti tiek pirmos instancijos, tiek apeliacinėje teisme. Ši byla ypač svarbi. Nuo to, ar LDS laimės priklausė, ar, remiantis jungtine sutartimi, paduos sąjungą į teismą dar viena įmonė – UAB „Standex“. Ji buvo pateikusi LDS sąskaitas gražinti apie 115848,00 Eur. Pralaimėjus šias bylas, būtų laukusi dar viena pasekmė – beveik dviejų hektarų žemės praradimas Dariaus ir Girėno g. 25.

Radusi tikrai sudėtingą situaciją, su LDS narių, advokato K. Pėdnyčios ir partnerių kontoros advokatų pagalba sugebėjome sąjungą ištraukti iš finansinės pražūtis – laimėta suma sudaro 245887,40 Eur (neįskaitant įvardintos 115848,00 Eur sumos). Šiuo metu, praėjus 8 - eriams metams, atrodo neįtikėtina, kad taip galėjo būti, deja taip buvo ir teko įdėti daug pastangų ir darbo tam sutvarkyti.

VšĮ Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centras ir galimybės jį renovuoti. Kas tas „MENO UOSTAS“?

LDS 2009 m. Konferencijoje priėmė sprendimą dalyvauti ES investicijų projekte „MENO UOSTAS“, renovuojant LDS Skulptūros ir vitražo centrą, esantį Dariaus ir Girėno g. 25, Vilniuje ir remiantis tuo buvo parengtas LDS investicijų projektas „MENO UOSTAS“. Pagrindiniai šio projekto uždaviniai buvo šie: rekonstruoti LDS Skulptūros ir vitražo centrą, pritaikant patalpas, esamą infrastruktūrą ir aplinką kūrybai bei ekspozicijai erdvėms, sukurti gamybinę-technologinę bazę kokybiškai kūrinių gamybai (skulptūrų liejimui, keramikos, stiklo degimui, tekstilės dažymui ir kt.); sukurti kūrybinį visuomenės traukos centrą, auginantį visuomenės poreikį menui ir susijusiai produkcijai bei paslaugoms.

Menų inkubatoriaus patalpų plotas, įgyvendinus LDS investicijų projektą „MENO UOSTAS“, turėjo būti net 4781,88 kv. m. Jame vienu metu galėjo reziduoti ne mažiau kaip 46 rezidentai, o kūrybines idėjas gamybinėse dirbtuvėse galėjo įgyvendinti ne viena dešimtis įvairių sričių Lietuvos ir užsienio dailininkų. Menų inkubatoriuje buvo numatyta įrengti ypatingai Lietuvos dailininkų sąjungai reikalinga didelė vientisa parodinė erdvė (apie 1000 kv. m.), kurioje būtų eksponuojamos šiuolaikinio įvairių sričių meno parodos bei atliekamos bendros kūrybinės ir edukacinės dirbtuvės. Taip pat buvo suprojektuota speciali erdvė, skirta vykdyti įvairius novatoriškus projektus, reikalaujančius didelio ploto ir aukščio patalpų (400 kv. m. plotas, 25 m aukštis). Tiesa, lėšos projekto įgyvendinimui jau buvo paskirtos (apie 1 853 568 Eur). Deja, net ir geriausius siekius gali sugadinti netinkami sprendimai. Kaip bebūtų gaila, buvusio LDS pirmininko E. N. vienašališkai, be Tarybos pritarimo, nutraukta sutartis su laimėjusia viešuosius pirkimus statybine kompanija, šį projektą nugramzdino į dugną. Sutartis su statybine įmone buvo sudaryta krizės metu, kai statybinių darbų kaina buvo žema. Vėliau LDS ne kartą pakartotinai skelbė viešuosius pirkimus, bandydama „pavyti“ augančias kainas. Deja, atsigauvant ekonomikai augo statybinių darbų kaina ir kaskart ženkliai viršijo gaunamas lėšas iš ES fondų. Taigi, nutraukus sutartį, buvo sužlugdytas ir visas projektas. Didelis nusivylimas. Gelbstint šį projektą, visuomeniškai, be atlygio dirbo daug dailininkų. LDS investavo į šį projektą virš 115848,00 Eur savų lėšų.

Lietuvai pasistačius nemažai *meno inkubatorių*, 6/7 metai nebuvo skelbta infrastruktūros renovacijai skirtų ES projektų, į kurių lėšas galėtų pretenduoti kūrybinės sąjungos. Tačiau džiugu, kad nuolatiniškai Lietuvos dailininkų sąjungos prašymai/reikalavimai dėl lygiateisio kūrybinių sąjungų dalyvavimo, norint gauti finansavimą infrastruktūros gerinimui iš ES fondų, pagaliau duoda rezultatų.

Paminėtinas vienas svarbiausių įvykių, siekiant minėtų tikslų. LDS ir kitų sąjungų vadovai dar 2018 m. birželio 7 d. dalyvavo 2014-2021 m. EEE Finansinio mechanizmo kultūros programos suinteresuotų šalių konsultacijose viešbutyje Crowne Plaza, Vilniuje. Dienos trukmės renginyje dalyvavo EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų atstovai, buvo pristatytos ne tik pačios finansavimo programos, bet ir konsultuojamasi su Lietuvos kultūros atstovais dėl finansavimo poreikių, iššūkių ir sprendimo būdų. **Manome, kad galimybė kūrybinių sąjungų vadovams tiesiogiai išsakyti/surašyti Europos finansinių mechanizmų atstovams savo poreikius ir lūkesčius buvo esminis dalykas. Išsakyti poreikiai išties įrašyti į Programos „Kultūra“ dabartinį kvietimą: paraiškas teikti gali ir nevyriausybinės organizacijos, įtrauktas infrastruktūros gerinimo poreikis, prie gaunamos sumos savomis lėšomis prisidėti reikėtų tik 10 proc.**

Aišku, neužtenka vien galimybės pateikti paraišką, reikia pasistengti parengti ją taip, kad finansavimas būtų gautas. Galima prašyti didžiausia lėšų suma – 1,000,000.00 eurų.

Taigi, turime dar vieną šansą atgaivinti savo MENO UOSTĄ. Lietuvos dailininkų sąjunga jau pakvietė bendruomenę bendram darbui – siūlytis į darbo grupę projekto Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centro atnaujintam problematikos identifikavimui ir koncepcijos suformavimui, teikiant projekto paraišką į EEE ir Norvegijos finansinius mechanizmus finansavimui gauti. Kvietimo pavadinimas: 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo Programos „Kultūra“ kvietimas teikti paraiškas „Vietos kultūrinio verslumo skatinimas“.

Paraiška būtų teikiama Centrinei projektų valdymo agentūrai (CPVA).

Paraiškos pateikimo terminas – 2020 rugsėjo 30 diena.

Projektai bus atrenkami taikant dviejų etapų procedūrą:

1 etapas. Kvietimas teikti projektų koncepcijas;

2 etapas. Kvietimas atrinktų geriausių koncepcijų teikėjams pateikti pilną projekto paraiškos paketą.

ATEIČIAI

Mieli kolegos Dailininkai ir Dailėtyrininkai, pirmiausia dėkoju Jums už visokeriopą palaikymą, už geranoriškus patarimus, pasiūlymus, už tai kad manimi tikėjote. Ačiū Jums už Jūsų širdies šilumą, už rūpestį, už laiškus, skambučius, kvietimus į parodas. Linkėdama Jums visko, ko geriausio, tariau ačiū Jums ir už Jūsų kūrybą!

Nuoširdžiai dėkoju LDS komandai (dirbusiems ir dirbantiems dabar): Evelinai Januškaitėi-Krupavičiai, Giedrei Karpinskaitei, Andriui Grigalaičiui, Dainiui Petkevičiui, Francui ir Ninai Jackevičiams, Austėjai Mikuckytei-Mateikienei, Agnei Oželytei, Dianai Romanovskai, Rūtai Paitian.

Didelį ačiū tariau Advokato Kazio Pėdnyčios ir partnerių kontoros advokatams, o ypač - Ugniui Pėdnyčiai ir Evelinai Bakienei, UAB „Jaruta“ finansininkei Romai Jarutytei ir buhalterei Irenai Adomavičienei. Taip pat širdingai dėkoju LDS Tarybai, skyriams, galerijoms, kūrybiniams padaliniais, kurie geranoriškai bendradarbiavo ir prisidėjo prie sąjungos stiprinimo.

Kartu sąjungos narių labai mes padarėme daugiau nei galima buvo tikėtis!

